

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ:
Κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της
και άλλες διατάξεις

Μέρος πρώτο
Κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της

Κεφάλαιο Α' Προοίμιο

Άρθρο 1
Σκοπός

1. Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η δημιουργία ενός ευνοϊκού και σταθερού περιβάλλοντος που θα διευκολύνει την ανάπτυξη του τομέα της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας και θα ενθαρρύνει τη συμμετοχή όσων πολιτών το επιθυμούν σε οικονομικές δραστηριότητες οι οποίες αναπτύσσονται με σεβασμό στον άνθρωπο και το περιβάλλον και οργανώνονται με δημοκρατία, ισότητα και αλληλεγγύη μεταξύ των συμμετεχόντων ως παραγωγών ή και καταναλωτών του πλούτου και των τοπικών κοινωνιών.
2. Ειδικότερα, ο παρών νόμος στοχεύει:
  - α. Στη διάχυση του παραδείγματος της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας σε όλους τους δυνατούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας.
  - β. Στη στήριξη και την ενίσχυση των παραγωγικών εγχειρημάτων αυτοδιαχείρισης και της συλλογικής κοινωνικής επιχειρηματικότητας, ώστε να συμβάλλουν στην προώθηση αξιοπρεπών συνθηκών εργασίας και στη διαμόρφωση δίκαιων παραγωγικών και κοινωνικών σχέσεων.
  - γ. Στον καθορισμό και την ανάδειξη της συλλογικής και της κοινωνικής ωφέλειας, μέσω της κάλυψης κοινωνικών αναγκών, ως συστατικά στοιχεία της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.
3. Με τον παρόντα νόμο ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στον τρόπο λειτουργίας και διοικητικής εποπτείας του τομέα της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, στις δραστηριότητες που αυτός μπορεί να αναπτύξει, στη σύσταση και λειτουργία των φορέων του.

Άρθρο 2
Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου ισχύουν ακόλουθοι ορισμοί:

1. Ως «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία» ορίζεται το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων που στηρίζονται σε μια εναλλακτική μορφή οργάνωσης των σχέσεων παραγωγής, διανομής, κατανάλωσης και επανεπένδυσης, βασισμένη στις αρχές της δημοκρατίας, της ισότητας, της αλληλεγγύης, της συνεργασίας, καθώς και του σεβασμού στον άνθρωπο και το περιβάλλον.

2. «Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας» είναι τα νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων τα οποία:

A) Δραστηριοποιούνται σε τομείς της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας.

B) Εφαρμόζουν δημοκρατικό σύστημα λήψης αποφάσεων, σύμφωνα με την αρχή ένα μέλος μία ψήφος.

Γ) Δεν αποδίδουν προτεραιότητα στη μεγιστοποίηση και την ατομική ιδιοποίηση του κέρδους τους και εφαρμόζουν περιορισμούς στη διανομή κερδών, επανεπενδύοντας σημαντικό μέρος τους σε δραστηριότητες που προάγουν τη συλλογική και την κοινωνική ωφέλεια.

Δ) Προάγουν την αρχή «ίση αμοιβή για ισόχρονη εργασία», μεριμνούν για τη σύγκληση στην αμοιβή της εργασίας, εφαρμόζοντας σύστημα αμοιβών για τους συμμετέχοντες, κατά το οποίο ο ανώτατος καθαρός μισθός δε μπορεί να υπερβαίνει περισσότερο από τρεις φορές τον κατώτατο, εκτός αν αποφασίσουν διαφορετικά τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης του Φορέα. Η υποχρέωση αυτή ισχύει και σε οποιασδήποτε μορφής σύμπραξη δύο ή περισσότερων νομικών προσώπων ή ενώσεων προσώπων.

E. Αποβλέπουν στην οριζόντια και ισότιμη μεταξύ τους δικτύωση, μέσω της δημιουργίας δικτύων και συστάδων, με σκοπό την ενδυνάμωση των οικονομικών δραστηριοτήτων τους και τη μεγιστοποίηση της παραγόμενης κοινωνικής ωφέλειας.

3. Ως «συλλογική ωφέλεια» ορίζεται η από κοινού εξυπηρέτηση των αναγκών των μελών του Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, μέσα από τη διαμόρφωση ισότιμων σχέσεων παραγωγής, τη δημιουργία θέσεων σταθερής και αξιοπρεπούς εργασίας, τη συμφιλίωση προσωπικής, οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.

4. Ως «κοινωνική ωφέλεια» ορίζεται η εξυπηρέτηση κοινωνικών αναγκών τοπικού ή ευρύτερου χαρακτήρα με την αξιοποίηση της κοινωνικής καινοτομίας, μέσα από δραστηριότητες «βιώσιμης ανάπτυξης» ή παροχής «κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος» ή ένταξης ευάλωτων ή ειδικών ομάδων.

5. Ως «κοινωνική καινοτομία» ορίζεται η παραγωγή προϊόντων και η παροχή υπηρεσιών, οι οποίες αποσκοπούν στην ικανοποίηση κοινωνικών αναγκών, τη συμφιλίωση παραγωγής και κατανάλωσης, την εναρμόνιση προσφοράς και ζήτησης και τη διαμόρφωση νέου τύπου κοινωνικών σχέσεων βασιζόμενων στη συλλογικότητα και στην ισοτιμία και όχι στον ανταγωνισμό και βασίζονται στην ενεργοποίηση κοινωνικών δυνάμεων τόσο του κόσμου της εργασίας κατά τη διαδικασία παραγωγής, όσο και της υπόλοιπης κοινωνίας που δέχεται τα προϊόντα και τις υπηρεσίες κατά τη διαδικασία της κατανάλωσής τους.

6. Ως «βιώσιμη ανάπτυξη» ορίζονται οι οικονομικές δραστηριότητες, εμπορικές ή ανταλλακτικές, που προωθούν την αειφορία του περιβάλλοντος, την κοινωνική και οικονομική ισότητα καθώς και την ισότητα των φύλων, προστατεύουν και αναπτύσσουν τα κοινά αγαθά και προωθούν τη διαγενεακή και πολυπολιτισμική συμφιλίωση, δίνοντας έμφαση στις ιδιαιτερότητες των τοπικών κοινωνιών. Ενδεικτικά, η βιώσιμη ανάπτυξη περιλαμβάνει δραστηριότητες, όπως:

α. Η προστασία και αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.

β. Η αειφόρος γεωργία και κτηνοτροφία, η οποία δίνει έμφαση στη διατήρηση και διάδοση απειλούμενων τοπικών παραδοσιακών ποικιλιών ή «φυλών» και στην αποτροπή διεύθυνσης γενετικά τροποποιημένων οργανισμών.

γ. Η τοπικά και περιφερειακά υποστηριζόμενη γεωργία ή κτηνοτροφία, που συμβάλλει στην ανάπτυξη απευθείας εμπορικών σχέσεων μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών και ενισχύει την προσβασιμότητα σε είδη πρώτης ανάγκης, ιδίως των ασθενέστερων οικονομικά ομάδων του πληθυσμού, μέσα από την απευθείας διάθεσή τους.

δ. Το δίκαιο και αλληλέγγυο εμπόριο, με όλες τις δυνατές εναλλακτικές μορφές ανταλλαγής. Ως δίκαιο και αλληλέγγυο εμπόριο ορίζεται η βασισμένη στο διάλογο, τη διαφάνεια και τον αλληλοσεβασμό εμπορική σύμπραξη, που επιδιώκει μεγαλύτερη ισοτιμία στο διεθνές και εγχώριο εμπόριο. Συνεισφέρει στην βιώσιμη ανάπτυξη, προσφέροντας καλύτερους όρους εμπορίας των προϊόντων και διασφαλίζοντας τα δικαιώματα των περιθωριοποιημένων παραγωγών και εργαζομένων. Παράλληλα αναπτύσσει συνολικές αλυσίδες αξίας, από τον παραγωγό έως και τον καταναλωτή των προϊόντων, όχι με στόχο την συσσώρευση κέρδους, αλλά τη δημιουργία εναλλακτικών εμπορικών σχέσεων για την ποιοτική κάλυψη των ανθρώπινων αναγκών, στην βάση της αμοιβαιότητας, της συνεργασίας και της αλληλεγγύης. Οι οργανώσεις του δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου έχουν ως κεντρική δραστηριότητα την ανάπτυξη των ως άνω δραστηριοτήτων. Με την υποστήριξη των καταναλωτών, οι οργανώσεις αυτές εμπλέκονται ενεργά στην υποστήριξη των παραγωγών, την ευαισθητοποίηση του κοινού και σε εκστρατείες για την αλλαγή των κανόνων και των πρακτικών του συμβατικού διεθνούς εμπορίου.

ε. Η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε μικρή κλίμακα και η ανάπτυξη τεχνολογίας που μειώνει την κατανάλωση ενέργειας.

στ. Η μείωση της παραγωγής αποβλήτων και απορριμμάτων σε τοπικό επίπεδο, με συμμετοχή των πολιτών, μέσα από την επαναχρησιμοποίηση, αξιοποίηση, ανακύκλωση των αποβλήτων ή μέσα από τον επανασχεδιασμό του τρόπου παραγωγής και διανομής των προϊόντων.

ζ. Η κατασκευή και συντήρηση βασικών υποδομών, όπως μεταφορές, δίκτυα τηλεπικοινωνιών και ενέργειας σε δημοκρατική συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες.

η. Η ανάπτυξη δεξιοτήτων και μεταφορά τεχνογνωσίας.

θ. Ο εναλλακτικός, θεματικός και ήπιος τουρισμός.

ι. Ο σχεδιασμός και η διάθεση καινοτόμων και ελεύθερων ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών, βασισμένων στο ελεύθερο λογισμικό, και κάθε άλλη μορφή τεχνολογίας που προωθεί την ομότιμη και βασισμένη στα κοινά παραγωγή.

ια. Η παραγωγή, μεταποίηση, προώθηση, διατήρηση και ανάδειξη τοπικών προϊόντων, υπηρεσιών και επαγγελματιών, καθώς και της παραγωγικής ή πολιτιστικής κληρονομιάς κάθε τόπου.

ιβ. Η παραγωγή και διάχυση προώθηση πολιτισμικής δημιουργίας, που είναι αποκλεισμένη από τα δίκτυα της αγοράς.

ιγ. Η περιβαλλοντική αναβάθμιση των οικισμών και του κτιριακού αποθέματος.

ιδ. Η διαχείριση ακίνητης περιουσίας με κοινωνικά και περιβαλλοντικά κριτήρια.

7. Ως «Κοινωνικές υπηρεσίες γενικού συμφέροντος» ορίζονται οι υπηρεσίες που είναι προσβάσιμες σε όλους, προάγουν την ποιότητα ζωής και παρέχουν κοινωνική προστασία σε ομάδες όπως ηλικιωμένοι, βρέφη, παιδιά, άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις και περιλαμβάνουν την εκπαίδευση, την υγεία, την κοινωνική

στέγαση, την κοινωνική σίτιση, την παιδική φροντίδα, τη μακροχρόνια φροντίδα και τις υπηρεσίες κοινωνικής αρωγής, χωρίς, ωστόσο, να υποκαθιστούν τις γενικές υποχρεώσεις του κράτους στην άσκηση της κοινωνικής πολιτικής.

8. Ως «κοινωνική ένταξη» ορίζεται η διαδικασία βελτίωσης των όρων και των προϋποθέσεων για τη συμμετοχή ατόμων που ανήκουν στις ευάλωτες και τις ειδικές ομάδες στην κοινωνική και οικονομική ζωή, κυρίως μέσω της προώθησής τους σε θέσεις εργασίας με αξιοπρεπείς συνθήκες.

9. Ως «ευάλωτες» ορίζονται οι ομάδες εκείνες του πληθυσμού που η ένταξή τους στην κοινωνική και οικονομική ζωή εμποδίζεται από σωματικά και ψυχικά αίτια ή λόγω παραβατικής συμπεριφοράς. Σε αυτές ανήκουν:

α) τα άτομα με αναπηρία οποιασδήποτε μορφής (σωματική, ψυχική, νοητική, αισθητηριακή)

β) τα άτομα με προβλήματα εξάρτησης από ουσίες ή τα απεξαρτημένα άτομα

γ) οι ανήλικοι με παραβατική συμπεριφορά, οι φυλακισμένοι/ες και αποφυλακισμένοι/ες

Ως "ειδικές" ορίζονται οι ομάδες εκείνες του πληθυσμού οι οποίες βρίσκονται σε μειονεκτική θέση ως προς την ομαλή ένταξή τους στην αγορά εργασίας, από οικονομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά αίτια. Σε αυτές ανήκουν:

α) τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας

β) τα θύματα παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων

γ) οι άστεγοι

δ) τα άτομα που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας ή και ακραίας φτώχειας

ε) οι οικονομικοί μετανάστες

στ) οι πρόσφυγες και οι αιτούντες άσυλο, για όσο εκκρεμεί η εξέταση του αιτήματος χορήγησης ασύλου.

ζ) οι αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών

η) τα άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες

θ) οι μακροχρόνια άνεργοι άνω των πενήντα ετών.

10. Ως "κοινωνικός αντικτύπος" ορίζεται η παραγόμενη συλλογική και κοινωνική ωφέλεια που κομίζει η δραστηριότητα του Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας σε οικονομικό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό επίπεδο στις τοπικές κοινωνίες. Ως "Εργαλείο Μέτρησης Κοινωνικού Αντικτύπου" ορίζεται το μοντέλο παρακολούθησης του κοινωνικού αντικτύπου, που ο κάθε φορέας οφείλει να συμπληρώνει ετησίως, με σκοπό τη βελτίωση των διαδικασιών λειτουργίας του και την ενδυνάμωση των δραστηριοτήτων του. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται τα τεχνικά ζητήματα και οι λεπτομέρειες εφαρμογής του.

11. Το Τμήμα Μητρώου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, (εφεξής "τμήμα μητρώου") του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΥΠΕΚΑΑ) είναι η αρμόδια διοικητική αρχή για τον έλεγχο νομιμότητας κατά τη σύσταση των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων και των Συνεταιρισμών Εργαζομένων, για την εποπτεία και τον έλεγχο νομιμότητας αυτών και των υποχρεωτικών καταχωριστέων στο Γ.Ε.ΜΗ. πράξεών τους κατά τη λειτουργία τους, καθώς και για την απόδοση της ιδιότητας του Φορέα Κοινωνικής

και Αλληλέγγυας Οικονομίας σε υφιστάμενα νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων.

12. Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, (εφεξής «μητρώο») είναι η βάση δεδομένων που τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή και υπάγεται στο τμήμα μητρώου της παραγράφου 11, στην οποία εγγράφονται τα νομικά πρόσωπα ή οι ενώσεις προσώπων που αποκτούν την ιδιότητα του Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Όπου στο ν.1667/1986 (Α' 196) αναφέρεται καταχώριση στο «Μητρώο Συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου» ή «στο Μητρώο της παρ. 3 του άρθρου 1» θεωρείται το μητρώο του προηγούμενου εδαφίου.

Κεφάλαιο Β'

Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

Άρθρο 3

Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

1. Οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις και οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.) που διέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 2716/1999 (Α' 96), και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του παρόντος νόμου και του ν. 1667/1986 και του άρθρου 12 του ν. 3842/2010 (Α' 58), καθώς και οι Συνεταιρισμοί Εργαζομένων που θεσπίζονται με τον παρόντα νόμο, θεωρούνται αυτοδικαίως από τη σύστασή τους Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας και υπάγονται στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου από την εγγραφή τους στο Μητρώο. "Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας" μπορεί να θεωρηθούν και οι αγροτικοί συνεταιρισμοί του ν.4384/2016 (Α' 78), οι αστικοί συνεταιρισμοί του ν.1667/1986, οι ενώσεις προσώπων των άρθρων 78 επ. του Α.Κ., οι Αστικές Εταιρίες των άρθρων 741 επ. του Α.Κ., καθώς επίσης και οποιαδήποτε άλλο πολυμελές νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις :

α. Το καταστατικό τους εξειδικεύει τις απαιτούμενες προβλέψεις των παρ. 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 2 του παρόντος, καθώς και -κατά περίπτωση- μία ή περισσότερες εκ των προβλέψεων των παρ. 6, 7 ή και 8 του ίδιου άρθρου.

β) Η συλλογική και κοινωνική ωφέλεια, που αποφέρει η οικονομική δραστηριότητα του, αποδεικνύονται ετησίως μέσω της χρήσης του "Εργαλείου Μέτρησης Κοινωνικού Αντικτύπου", της παρ. 10 του άρθρου 2.

γ. Το καταστατικό τους προβλέπει την ετήσια διάθεση των κερδών για τους εξής σκοπούς:

αα. ποσοστό τουλάχιστον 5% για το σχηματισμό αποθεματικού

ββ. ποσοστό έως 35% στους εργαζόμενους του Φορέα, εκτός κι αν τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης του Φορέα αποφασίσουν αιτιολογημένα τη διάθεση του ποσοστού αυτού σε δραστηριότητες του στοιχείου δδ.

γγ. ποσοστό κατ' ελάχιστον 10% και κατά μέγιστον 30% σε δράσεις κοινωνικής ωφέλειας, όπως ορίζονται στον παρόντα νόμο και εξειδικεύονται στους καταστατικούς σκοπούς του

δδ. το υπόλοιπο διατίθεται για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη γενικότερη διεύρυνση της παραγωγικής του δυνατότητας.

δ. Τα μέλη που δεν είναι εργαζόμενοι δεν έχουν δικαίωμα στη διανομή των κερδών. Από την πρόβλεψη του προηγούμενου εδαφίου, εξαιρούνται τα μέλη των Αστικών Συνεταιρισμών του ν.1667/1986 (Α' 196), που έχουν αποκτήσει την ιδιότητα του Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, για τα κέρδη που προκύπτουν από τις συναλλαγές μεταξύ των μελών με το συνεταιρισμό, τα οποία και καλούνται πλεόνασμα. Για το σχηματισμό του πλεονάσματος τηρείται διακριτός λογαριασμός. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες τήρησης και εφαρμογής.

2. Ο Φορέας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, εφόσον δεν απασχολεί εργαζόμενο σε θέση εργασίας πλήρους απασχόλησης ή το ισοδύναμό της σε θέσεις μερικής απασχόλησης, υποχρεούται για κάθε επόμενη, από την πρώτη χρήση εγγραφής, χρήση λειτουργίας του, να παρουσιάζει ετήσια δαπάνη μισθοδοσίας τουλάχιστον ίση με το 25% του κύκλου εργασιών της προηγούμενης χρήσης του, εφ' όσον ο κύκλος εργασιών πλέον των εσόδων επιχορηγήσεων της προηγούμενης ετήσιας χρήσης του υπερβαίνουν σε ποσό το τριπλάσιο ποσό του αντίστοιχου ετήσιου κόστους μισθοδοτικής δαπάνης, με βάση το κατώτατο νομοθετημένο μισθό. Ο ετήσιος κύκλος εργασιών λαμβάνεται όπως ορίζεται στο παράρτημα Α, του νόμου 4308/2014. Η διαπίστωση παράβασης της προαναφερθείσας υποχρέωσης, επιφέρει τη διαγραφή του νομικού προσώπου από το Μητρώο.

3. Η απόδοση της ιδιότητας του Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας σε πολυμελές νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων που πληροί τα στοιχεία της παρ. 1 πιστοποιείται με την εγγραφή στο Μητρώο. Η εγγραφή στο Μητρώο συνεπάγεται την απόδοση Αριθμού Γενικού Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας (Α.Γε.Μ.Κ.Ο.) και την υποχρέωση για το Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας να καταθέτει συμπληρωμένο στο Μητρώο το "Εργαλείο Μέτρησης Κοινωνικού Αντικτύπου". Οι λεπτομέρειες για τη δημιουργία και χρήση του "Εργαλείου Μέτρησης Κοινωνικού Αντικτύπου" ρυθμίζονται με Απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

4. Ο Φορέας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας οφείλει να τηρεί Μητρώο Εθελοντών, στο οποίο καταγράφονται τα μη μέλη, που λειτουργούν ως εθελοντές και υποστηρίζουν τις δράσεις του Φορέα.

Κεφάλαιο Γ'

Υποστηρικτικά μέτρα για τους Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

Άρθρο 4

Συμμετοχή των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας σε υποστηρικτικά μέτρα

1. Οι Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας μετέχουν σε υποστηρικτικά μέτρα για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία, εφόσον είναι καταχωρισμένοι ως τέτοιοι στο Μητρώο.

2. Οι Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, με την εγγραφή τους στο Μητρώο έχουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση από το Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας, το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης, σύμφωνα με την περίπτ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του άρθρου δεύτερου του Κεφαλαίου Α' του ν. 3912/2011 (Α' 17), μπορεί να υπάγονται στις διατάξεις του ν. 3908/2011 (Α' 8) και να μετέχουν στα υποστηρικτικά απολαμβάνουν των Υποστηρικτικών Μέτρων του παρόντος άρθρου.

3. Οι Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα μπορεί να εντάσσονται σε προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικότητας και σε προγράμματα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) για τη στήριξη της εργασίας.

4. Οι ΟΤΑ α' και β' βαθμού καθώς και τα ν.π.δ.δ. μπορεί να παραχωρούν τη χρήση κινητής και ακίνητης περιουσίας τους σε Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας για την ενίσχυση δραστηριοτήτων συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας, όπως περιγράφονται στις παρ. 3 και 4 του άρθρου 2. Η διαδικασία παραχώρησης χρήσης κινητής ή ακίνητης περιουσίας των ΟΤΑ α' και β' βαθμού ρυθμίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οικονομικών και του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Η διαδικασία παραχώρησης χρήσης κινητής και ακίνητης περιουσίας των ν.π.δ.δ. ρυθμίζεται με απόφαση του εποπτεύοντος φορέα.

Άρθρο 5

Συμμετοχή Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας σε προγραμματικές συμβάσεις

1. Οι Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων κοινωνικής ωφέλειας μιας περιοχής, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής ωφέλειας που αναφέρονται στους καταστατικούς σκοπούς τους με αντισυμβαλλόμενους το Δημόσιο ή φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα και τους ΟΤΑ α και β βαθμού. Οι ανωτέρω συμβάσεις υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία. Με ποινή ακυρότητας, αναρτώνται εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία σύναψης, στον ιστότοπο της Διαύγειας του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και κατατίθενται προς καταχώριση εντός της ίδιας προθεσμίας σε οποιοδήποτε γραφείο ΓΕΜΗ και διαβιβάζονται υπηρεσιακώς στο τμήμα μητρώου.

2.α. Στις προγραμματικές συμβάσεις που συμμετέχουν Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας απαραίτητα ορίζονται το αντικείμενο της σύμβασης, ο σκοπός και το περιεχόμενο των μελετών, των έργων, των προγραμμάτων ή των υπηρεσιών, ο προϋπολογισμός τους, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της σύμβασης, οι πόροι από τους οποίους θα καλυφθούν οι αναλαμβανόμενες οικονομικές υποχρεώσεις και η διάρκεια της σύμβασης. Επίσης ορίζεται το όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής της και οι αρμοδιότητές του, καθώς και ρήτρες σε βάρος του συμβαλλομένου που παραβαίνει τους όρους της προγραμματικής σύμβασης.

β. Με την προγραμματική σύμβαση επίσης ορίζεται ο συμβαλλόμενος, στον οποίο μπορεί να ανατεθεί η διαχείριση, εκμετάλλευση και συντήρηση των έργων του προγράμματος μετά την ολοκλήρωσή του, εφόσον προβλέπεται αντίστοιχο στάδιο.

3. Οι συμβαλλόμενοι φορείς για την εκτέλεση των προγραμματικών συμβάσεων μπορεί να χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων μέσω προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται αμιγώς από εθνικούς πόρους, τον Τακτικό Προϋπολογισμό ή άλλα εθνικά ή περιφερειακά προγράμματα, καθώς και από τους προϋπολογισμούς των συμβαλλόμενων φορέων. Είναι δυνατή η χρηματοδότηση των συμβαλλόμενων και από φορείς του δημόσιου τομέα που δεν μετέχουν στην προγραμματική σύμβαση.

4. Για την εκτέλεση των προγραμματικών συμβάσεων και στο πλαίσιο των συμφωνούμενων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλόμενων οργανισμών και φορέων, δεν επιτρέπεται η απασχόληση προσωπικού του ενός συμβαλλόμενου στον άλλον, αλλά επιτρέπεται η παραχώρηση της χρήσης ακινήτων, εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και μέσων.

Άρθρο 6

Οικονομική Συνεργασία των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

1. Οι Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας μπορεί να συμπράττουν για οικονομικούς σκοπούς. Για τη σύμπραξη απαιτείται απόφαση των Γενικών Συνελεύσεων των συμπραττόντων Φορέων. Οι μορφές οικονομικής συνεργασίας μεταξύ των Φορέων περιλαμβάνουν:

(α) τη σύναψη συμβάσεων για την ανταλλαγή προϊόντων ή υπηρεσιών,

(β) τη σύσταση κοινοπραξιών, συνεταιρισμών, εταιριών, ευρωπαϊκών συνεταιρισμών ή ευρωπαϊκών ομίλων και δικτύων οικονομικής συνεργασίας με διακριτή νομική προσωπικότητα.

2. Δύο ή περισσότεροι Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας μπορούν να ιδρύσουν ένα δευτέρου ή ανωτέρου βαθμού συνεταιρισμό για την ανάληψη μιας οικονομικής δραστηριότητας προς το συμφέρον των Φορέων μελών τους. *Μέλη του δευτέρου ή ανωτέρου βαθμού συνεταιρισμού μπορούν να είναι και φυσικά πρόσωπα.* Εφόσον δύο ή περισσότεροι Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας προχωρούν στην ίδρυση δευτέρου ή ανωτέρου βαθμού Κοιν.Σ.Επ., αίρεται ο περιορισμός της παρ.4 του αρ.13.

3. Το καταστατικό ενός δευτέρου ή ανωτέρου βαθμού συνεταιρισμού πρέπει να είναι σύμφωνο με τις παρ. 2, 3 πλην του στοιχ. γ, 4 και 5 του άρθρου 2, να εξειδικεύει ρητά τις κατηγορίες μελών του ανάλογα με τις ιδιότητές και τον τρόπο συμμετοχής τους σε αυτόν και τα δικαιώματα και υποχρεώσεις αυτών. Η σύσταση και λειτουργία του δευτέρου ή ανωτέρου βαθμού συνεταιρισμού διέπεται από τις διατάξεις των παρ. 1, 3 και 4 του άρ. 14, των αρ.15,16,17,18,19, 21,22.

4. Δεν επιτρέπονται οι συναλλαγές μεταξύ ενός δευτεροβάθμιου ή ανωτέρου βαθμού συνεταιρισμού και των μελών των Φορέων μελών του.

Άρθρο 7

Σχέσεις Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας με μη μέλη

1. Ο Φορέας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας δεν έχει ασφαλιστικές υποχρεώσεις προς τα μη μέλη που λειτουργούν ως εθελοντές, εφ' όσον πληρούνται σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:
  - α. Η εθελοντική δράση δεν αφορά στον κύριο τομέα δραστηριοτήτων του Φορέα.
  - β. Από την εθελοντική δράση δεν παράγονται άμεσα έσοδα για το Φορέα.
  - γ. Η δράση έχει προαποφασισθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο ή τη Διοικούσα Επιτροπή του Φορέα. Η απόφαση, η πρόσκληση και το πρόγραμμά της δράσης καταγράφονται σε πρακτικό το οποίο προδημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Φορέα ή στο Μητρώο.
  - δ. Πριν την έναρξη της δράσης έχουν καταχωρηθεί στο Μητρώο Εθελοντών του Φορέα, τα απαιτούμενα αναγνωρίσιμα ατομικά στοιχεία των προσώπων, που θα προσφέρουν εθελοντικά υπηρεσίες για την υλοποίηση της δράσης.
2. Ο Φορέας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας:
  - α) ευθύνεται για τυχόν ζημιές που προξενήθηκαν στον εθελοντή κατά την παροχή της εθελοντικής του απασχόλησης στη Φορέα, κατ' άρθρο 922 και 334 ΑΚ,
  - β) καλύπτει ιατροφαρμακευτικές και νοσοκομειακές δαπάνες για ατύχημα ή ασθένεια του εθελοντή που τελούν σε αιτιώδη συνάφεια με την εθελοντική απασχόλησή του στον φορέα.
  - γ) Σε περίπτωση που ο εθελοντής απασχολείται στο εξωτερικό ο φορέας παροχής εθελοντικής απασχόλησης αναλαμβάνει πλήρως τα έξοδα ταξιδιού, διαβίωσης, καταλύματος, επαναπατρισμού και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, καθώς και κάθε άλλη δαπάνη που θα προκύψει κατά τη διάρκεια διαμονής του εθελοντή στο εξωτερικό.

Άρθρο 8

Ενώσεις Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

1. Δέκα (10) τουλάχιστον Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας μπορούν να συστήσουν Ένωση Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Η Ένωση αυτή δε μπορεί να έχει εμπορική ιδιότητα και σκοπός της είναι η προαγωγή και διάδοση των δραστηριοτήτων συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας των μελών της, η ανάπτυξη των αρχών της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας. Κάθε Ένωση επιδιώκει τους στόχους της μέσω δραστηριοτήτων όπως η εκπροσώπηση, βοήθεια και προστασία, εκπαίδευση και κατάρτιση, συμβουλευτικές υπηρεσίες, οικονομική, νομική και τεχνική βοήθεια, έλεγχος, επίλυση διαφορών, υποστήριξη ίδρυσης νέων ή ανάπτυξη των υφιστάμενων Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Η Γενική Συνέλευση της Ένωσης απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας - μελών. Κάθε Φορέας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας εκπροσωπείται στη Γενική Συνέλευση της Ένωσης από έναν αντιπρόσωπο και κάθε αντιπρόσωπος έχει μία ψήφο. Η Γενική Συνέλευση εκλέγει Διοικητικό Συμβούλιο
2. Για τη σύσταση Ένωσης απαιτείται απόφαση των γενικών συνελεύσεων των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, που επιθυμούν τη σύστασή της, καθώς και σύνταξη, υπογραφή και έγκριση του καταστατικού της. Έδρα της Ένωσης είναι ο δήμος όπου είναι εγκατεστημένη η διοίκησή της. Η διοικητική περιφέρεια της Ένωσης ορίζεται από το καταστατικό της. Στην επωνυμία αναφέρεται η έδρα της Ένωσης. Η επωνυμία πρέπει να διακρίνεται από την επωνυμία άλλης Ένωσης με την

ίδια έδρα. Το καταστατικό της Ένωσης εγκρίνεται από το Ειρηνοδικείο της έδρας της.

3. Για την έγκριση του καταστατικού κατατίθεται από το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο αίτηση στο Ειρηνοδικείο, η οποία εκδικάζεται κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας των άρθρων 739-866 Κ.Πολ.Δ.

4. Αν το καταστατικό δεν είναι σύννομο, το δικαστήριο εκδίδει αναβλητική απόφαση με την οποία καλεί το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο να προβεί στις απαραίτητες διορθώσεις ή να συμπληρώσει τις ελλείψεις μέσα σε δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες, από τη δημοσίευση της απόφασης αυτής. Στη συνέχεια εκδίδεται η οριστική απόφαση του Ειρηνοδικείου. Εάν με την απόφαση γίνει δεκτή η αίτηση, καταχωρίζεται το καταστατικό στο Βιβλίο Ενώσεων, που τηρείται στο Ειρηνοδικείο, με μνεία του αριθμού της σχετικής δικαστικής απόφασης. Από την καταχώριση αυτήν, η Ένωση αποκτά νομική προσωπικότητα. Η ίδια διαδικασία τηρείται και για την τροποποίηση του καταστατικού. Κυρωμένο αντίγραφο της εγκριτικής απόφασης του Ειρηνοδικείου και του καταστατικού αποστέλλει η Γραμματεία του Ειρηνοδικείου στην εποπτεύουσα αρχή, εντός ενός (1) μηνός από την καταχώριση της απόφασης.

5. Το καταστατικό της Ένωσης καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο, που φέρει χρονολογία και υπογράφεται από τα ιδρυτικά μέλη που εκπροσωπούν τους Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας που επιθυμούν τη σύσταση της Ένωσης και για να είναι έγκυρο πρέπει να περιέχει τουλάχιστον:

α) Την επωνυμία των ιδρυτικών μελών, καθώς και τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου, τον αριθμό Γ.Ε.Μ.Η., εφόσον υπάρχει, τον Αριθμό Γενικού Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας (Α.Γ.Ε.Μ.Κ.Ο.), την έδρα αυτών και την απόφαση του εδαφίου α' της παρ. 2.

β) Την επωνυμία, την έδρα και την περιφέρεια της Ένωσης.

γ) Το σκοπό και τις δραστηριότητες της Ένωσης.

δ) Τις προϋποθέσεις εισόδου, εξόδου και διαγραφής των μελών, καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτών.

ε) Τους όρους σύγκλησης και λειτουργίας και τις αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης (Γενική Συνέλευση, Διοικητικό Συμβούλιο).

στ) Τη χρονική διάρκεια της Ένωσης.

ζ) Τον ορισμό προσωρινής διοίκησης για την έγκριση του καταστατικού και το χρόνο σύγκλησης της πρώτης γενικής συνέλευσης, για την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης.

η) Τον τρόπο ορισμού των ελεγκτών.

θ) Τη λύση και εκκαθάριση της Ένωσης.

6. Το καταστατικό μπορεί επίσης να προβλέπει και να ρυθμίζει θέματα που δεν ρυθμίζονται με το νόμο αυτόν, εφόσον δεν αντίκεινται σε ισχύουσες διατάξεις.

7. Η τακτική Γενική Συνέλευση συγκαλείται υποχρεωτικά με σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μια τουλάχιστον φορά κατ' έτος.

8. Η Γενική Συνέλευση των μελών συνέρχεται εκτάκτως εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα με συγκεκριμένο θέμα προς το Διοικητικό Συμβούλιο από το 1/3 των μελών της Γ.Σ.. Αν το Διοικητικό Συμβούλιο αρνείται τη σύγκληση, παρά το αίτημα τουλάχιστον του 1/3 των μελών, τα μέλη αυτά δικαιούνται να την συγκαλέσουν. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι παρ. 1, 3, 4, 5, 6 και 7 του άρθρου 5 και το άρθρο 6 του ν. 1667/1986.

9. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης που αντίκεινται στον παρόντα νόμο, στο ν. 1667/1986 ή στο καταστατικό είναι άκυρες και εξαρχής δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα.

10. Το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) απαρτίζεται από τον Πρόεδρο ή το νόμιμο εκπρόσωπό της και δύο τουλάχιστον μέλη. Σε κάθε περίπτωση ο συνολικός αριθμός των μελών της είναι περιττός αριθμός. Τα μέλη του ΔΣ εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση. Η ιδιότητα του μέλους ΔΣ είναι άμισθη.

11. Η διάρκεια της θητείας των μελών του ΔΣ ορίζεται από το καταστατικό. Οι αποφάσεις λαμβάνονται πάντα με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της ΔΕ

12. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικά μία(1) τουλάχιστον φορά κάθε τρεις (3) μήνες ή συχνότερα αν το ζητήσει το 1/3 των μελών του. Η σύγκλησή του γίνεται από τον Πρόεδρό. Αν ο Πρόεδρος αδρανεί παρά την υποβολή σχετικού αιτήματος, η σύγκληση διενεργείται από οποιοδήποτε μέλος της Διοικούσας Επιτροπής.

13. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου που αντίκεινται στον παρόντα νόμο, στο ν. 1667/1986, όπως ισχύει, σε αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και στο καταστατικό είναι ακυρώσιμες και παράγουν έννομα αποτελέσματα μέχρι τελεσιδικίας της δικαστικής απόφασης. Οι αποφάσεις της προσβάλλονται εντός προθεσμίας εξήντα (60)ημερών από τη λήψη της απόφασης, ενώπιον του κατά τόπον αρμοδίου δικαστηρίου κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας του Κ.Πολ.Δ. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το άρθρο 7 του ν. 1667/1986.

Άρθρο 9

Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας

1. Συνιστάται ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας». Το Ταμείο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και εδρεύει στην Αθήνα.

2. Σκοπός του Ταμείου είναι η χρηματοδότηση προγραμμάτων και δράσεων για την ενίσχυση των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, όπως αυτοί ορίζονται στο παρόντα νόμο.

3. Οι πόροι του Ταμείου προέρχονται από τον προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων (εθνικό ή/και συγχρηματοδοτούμενο σκέλος), καθώς και από άλλες πηγές χρηματοδότησης.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οικονομικών και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού καθορίζονται οι λεπτομέρειες την κατάρτιση Οργανισμού και Κανονισμού Λειτουργίας του Ταμείου.

Άρθρο 10

Έλεγχος και κυρώσεις των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

1. Αρμόδιο για την άσκηση ελέγχου στους Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας είναι το Τμήμα Παρακολούθησης και Ελέγχων Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας του ΥΠΕΚΑΑ, καθώς και οι υπηρεσίες των Περιφερειών

που είναι αρμόδιες για τα θέματα Απασχόλησης-Εμπορίου –Τουρισμού. Τα ανωτέρω ελεγκτικά όργανα μπορεί: α) να καλούν τους εκπροσώπους των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας να παρέχουν έγγραφα και πληροφορίες, β) να έχουν πρόσβαση, κατά τον έλεγχο, σε έγγραφα και άλλα στοιχεία που τηρούνται σε οποιαδήποτε μορφή (έγγραφη, ηλεκτρονική, μαγνητική ή άλλη), στην εγκατάσταση των φορέων, εκτός αν αυτά εμπίπτουν κατά προφανή τρόπο σε επαγγελματικό ή άλλο απόρρητο ή συνιστούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα και να προβαίνουν σε κατασχέσεις εγγράφων, συμπεριλαμβανομένων και των ηλεκτρονικών μέσων αποθήκευσης, εφόσον τούτο επιβάλλεται για τον έλεγχο των παραβάσεων γ) να ενεργούν έρευνες στους χώρους των φορέων.

2. Η Διεύθυνση Προστασίας Καταναλωτή της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή είναι αρμόδια για την αποστολή αναλυτικού δελτίου καταγεγραμμένων καταγγελιών σχετικών με παραβιάσεις των διατάξεων του ν. 2251/1994 (Α' 191) από τους Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας προς την αρμόδια Υπηρεσία της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, καθώς και προς υπηρεσίες των Περιφερειών της προηγούμενης παραγράφου. Οι ανωτέρω αρμόδιες υπηρεσίες υποχρεούνται μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα να κινούν τις διαδικασίες ελέγχου και κυρώσεων του παρόντος άρθρου, ενημερώνοντας σχετικά την αρμόδια Υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή.

3. Αν κατά τη διενέργεια ελέγχου από το Τμήμα Παρακολούθησης και Ελέγχων Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας του ΥΠΕΚΑΑ διαπιστωθεί ότι ένας Φορέας παραβαίνει τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου, τότε επιβάλλεται σε αυτόν πρόστιμο, με απόφαση του Περιφερειάρχη, στην εδαφική περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ο Φορέας.

4. Στην ειδικότερη περίπτωση που διαπιστωθεί ότι νομικά ή φυσικά πρόσωπα με την ιδιότητα του μέλους Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας χρησιμοποιούν τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου με σκοπό να αποκομίσουν για λογαριασμό των ιδίων ή για λογαριασμό άλλων παράνομο περιουσιακό όφελος, πέραν της επιβολής προστίμου σε βάρος τους, ο Φορέας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στον οποίο αυτά μετέχουν διαγράφεται από το Μητρώο με απόφαση του Τμήματος Παρακολούθησης και Ελέγχων Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας του ΥΠΕΚΑΑ. Η απόφαση περί διαγραφής του Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας από το Μητρώο κοινοποιείται στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία και στα ασφαλιστικά ταμεία. Τα παραπάνω μέλη για διάστημα τριών (3) ετών δεν έχουν δικαίωμα να είναι μέλη οποιουδήποτε Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας ή εφόσον πρόκειται για νομικά πρόσωπα, να είναι τα ίδια Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται τα ποσά των προστίμων της παρ. 3, τα κριτήρια επιμέτρησης του ύψους του προστίμου της παρ. 4 λαμβανομένου υπόψη του ύψους του παράνομου περιουσιακού οφέλους και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Σε κάθε περίπτωση το επιβληθέν πρόστιμο δε μπορεί να είναι μικρότερο των χιλίων (1.000) Ευρώ και μεγαλύτερο των πενήντα χιλιάδων (50.000) Ευρώ.

6. Τα ποσά των προστίμων που επιβάλλονται αποδίδονται στο Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας.

7. Η επιβολή των ως άνω διοικητικών κυρώσεων είναι ανεξάρτητη από κάθε άλλη αστική, ποινική ή πειθαρχική κύρωση που προβλέπεται σε βάρος των διοικούντων μελών Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας από την κείμενη νομοθεσία.
8. Οι αδρανείς Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας διαγράφονται από το Μητρώο. Ως αδράνεια νοείται η έλλειψη οικονομικής δραστηριότητας του Φορέα για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δύο (2) ετών.
9. Αν εν λειτουργία Κοιν.Σ.Επ. ή Συνεταιρισμός Εργαζομένων διαγραφούν από το Μητρώο για οποιοδήποτε -εκτός της λύσης τους- λόγο, οφείλουν εντός τριάντα(30) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτούς της πράξης διαγραφής να ενεργήσουν τη νόμιμη μετατροπή τους σε μορφή επιχείρησης που τα μέλη επιθυμούν και να καταχωρήσουν τη μετατροπή αυτή.

Άρθρο 11

Εθνική Επιτροπή για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία

1. Στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συνιστάται Εθνική Επιτροπή για την Κοινωνική Οικονομία. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αρμόδιου για την κοινωνική οικονομία και αποτελείται από τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ως Πρόεδρο, τον πρόεδρο Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), τον Διοικητή του ΟΑΕΔ, από έναν εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (Κ.Ε.Δ.Ε.) και της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδος (Εν.Π.Ε.), έναν εκπρόσωπο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.με.Α.), έναν εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.), τον Πρόεδρο της Συνόδου Πρυτάνεων, ένα μέλος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Κοινωνικών Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης (Π.Ο.ΚΟΙ.Σ.Π.Ε.) και από ένα εκπρόσωπο κάθε Ένωσης Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Στην Εθνική Επιτροπή μπορεί να συμμετέχουν, αναλόγως του θέματος και εφόσον κρίνεται αναγκαίο από την Επιτροπή, και εκπρόσωποι άλλων κατά περίπτωση Υπουργείων ή εκπρόσωποι άλλων φορέων του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα ή επιστημονικών ιδρυμάτων και οργανισμών, εκπρόσωποι συνδέσμων ή ενώσεων ή επιμελητηρίων που ορίζονται με απόφαση του οικείου Συνδέσμου ή Επιμελητηρίου, καθώς και εκπρόσωποι οργανώσεων συλλόγων καταναλωτών.
2. Οι Φορείς που εκπροσωπούνται στην Επιτροπή υποχρεούνται να υποδείξουν τους εκπροσώπους τους μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από τη σχετική έγγραφη πρόσκληση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Αν δεν υποδειχθούν μέσα στην προθεσμία αυτή, η Επιτροπή συγκροτείται και συνεδριάζει νομίμως με τα λοιπά μέλη μέχρι την υπόδειξη και το διορισμό εκπροσώπων. Στην Επιτροπή μπορεί να παρίστανται και να εκφράζουν τις απόψεις τους, εφόσον συζητούνται θέματα της αρμοδιότητάς τους, Γενικοί Γραμματείς άλλων Υπουργείων και των Περιφερειών της Χώρας.
3. Αρμοδιότητα της Επιτροπής είναι η προώθηση του κοινωνικού διαλόγου για τη διαμόρφωση πολιτικών ανάπτυξης των δραστηριοτήτων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας και η γνωμοδότηση για την αναθεώρηση, την εξειδίκευση και την εφαρμογή της Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Οικονομία.

Άρθρο 12
Συντονιστική Επιτροπή για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία

1. Συνιστάται Συντονιστική Επιτροπή για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία, η οποία αποτελείται από:

αα) Έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με τον αναπληρωτή του.

ββ) Έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, με τον αναπληρωτή του.

γγ) Έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, με τον αναπληρωτή του.

δδ) Έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών, με τον αναπληρωτή του.

εε) Έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με τον αναπληρωτή του.

στστ) Έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, με τον αναπληρωτή του.

ζζ) Έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με τον αναπληρωτή του.

ηη) Έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας, με τον αναπληρωτή του.

θθ) Έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με τον αναπληρωτή του.

2. Πρόεδρος της Κυβερνητικής Επιτροπής ορίζεται ο Υπουργός Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με απόφαση του οποίου συγκροτείται η Επιτροπή.

3. Στη Συντονιστική Επιτροπή μπορεί να συμμετέχουν, αναλόγως του θέματος και εφόσον κρίνεται από την Επιτροπή αναγκαίο, και εκπρόσωποι άλλων κατά περίπτωση Υπουργείων ή εκπρόσωποι άλλων φορέων.

Η Συντονιστική Επιτροπή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) Τη γνωμοδότηση για θέματα που αφορούν στην Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία, η οποία εκπονείται και εφαρμόζεται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, β) Την αξιολόγηση, παρακολούθηση της εφαρμογής και επικαιροποίηση της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία, γ) Την εισήγηση προς τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και τους συναρμόδιους Υπουργούς, για την εκπόνηση μελετών και προγραμμάτων σχετικά με την προώθηση της εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία.

Κεφάλαιο Δ' - Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις και Συνεταιρισμοί
Εργαζομένων

Άρθρο 13
Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις

1. Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.) είναι οι αστικοί συνεταιρισμοί του ν. 1667/1986, που έχουν ως καταστατικό σκοπό τη συλλογική και

την κοινωνική ωφέλεια, όπως ορίζονται στις παρ. 3 και 4 του άρθρου 2 και διαθέτουν εκ του νόμου εμπορική ιδιότητα.

2. Ανάλογα με τον ειδικότερο σκοπό τους, οι Κοιν.Σ.Επ. διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

α) Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης, οι οποίες διακρίνονται σε δύο υποκατηγορίες:

αα) Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ευάλωτων Ομάδων, οι οποίες επιδιώκουν την ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή, των ατόμων που ανήκουν στις Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες. Ποσοστό 30% κατ' ελάχιστον των μελών και των εργαζομένων στις επιχειρήσεις αυτές ανήκουν υποχρεωτικά σε αυτές τις κατηγορίες. Η συμμετοχή σε αυτές των φυσικών προσώπων που ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού και προσμετρώνται στο παραπάνω ποσοστό πρέπει να διενεργείται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, το οποίο προσδιορίζεται στο καταστατικό.

αβ) Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ειδικών Ομάδων, οι οποίες επιδιώκουν την ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού. Ποσοστό 50% κατ' ελάχιστον των μελών και των εργαζομένων στις επιχειρήσεις αυτές ανήκουν υποχρεωτικά σε αυτές τις κατηγορίες. Η συμμετοχή σε αυτές των φυσικών προσώπων που ανήκουν στις Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού και προσμετρώνται στο παραπάνω ποσοστό πρέπει να διενεργείται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, το οποίο προσδιορίζεται στο καταστατικό.

αγ) Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.) του άρθρου 12 του ν.2716/1999, θεωρούνται αυτοδικαίως Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης.

β) Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής ωφέλειας, οι οποίες αναπτύσσουν δραστηριότητες "βιώσιμης ανάπτυξης", ή και παρέχουν "κοινωνικές υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος".

3. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης και εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενες στον παρόντα νόμο προϋποθέσεις, μια Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να τροποποιήσει το καταστατικό της με σκοπό να ενταχθεί σε άλλη κατηγορία Κοιν.Σ.Επ.. Η τροποποίηση αφορά μόνο στην κατηγορία Κοιν.Σ.Επ. και τα λοιπά στοιχεία εγγραφής και λειτουργίας της διατηρούνται.

4. Η συμμετοχή νομικών προσώπων στην Κοιν.Σ.Επ. δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/3 του συνόλου των μελών της.

5. Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε αυτήν των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) που υπάγονται σε Ο.Τ.Α.. Κατ' εξαίρεση στις Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης, όπως αυτές ορίζονται στην περίπτ. α της παρ. 2 του άρθρου 4, μπορούν να είναι μέλη νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου κατόπιν έγκρισης του δημόσιου φορέα που τα εποπτεύει.

6. Μέλος μιας Κοιν.Σ.Επ. δεν μπορεί να είναι μέλος και άλλης Κοιν.Σ.Επ. με ίδια ή ανταγωνιστική δραστηριότητα. Εξαιρούνται τα μέλη, που δεν είναι και εργαζόμενοι, των Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης.

7. Μόνη η συμμετοχή ενός φυσικού προσώπου με την ιδιότητα του μέλους σε Κοιν.Σ.Επ. δεν του προσδίδει εμπορική ιδιότητα και δεν δημιουργεί ασφαλιστικές ή φορολογικές υποχρεώσεις.

8. Το ποσοστό των ακαθαρίστων εσόδων από τις δραστηριότητες της Κοιν.Σ.Επ. που προέρχεται από Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 65% των

συνολικών εσόδων της επιχείρησης. Από την πρόβλεψη του προηγούμενου εδαφίου, εξαιρούνται οι Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης της περίπτ. α της παρ. 2.

Άρθρο 14

Σύσταση της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης

1. Η σύσταση Κοιν.Σ.Επ. και η υπαγωγή της στις διατάξεις του νόμου αυτού συντελείται με την εγγραφή της στο ΓΕΜΗ, οπότε αποκτά νομική προσωπικότητα και εμπορική ιδιότητα. Το Καταστατικό με τα λοιπά απαιτούμενα έγγραφα κατατίθενται προς καταχώριση σε οποιοδήποτε γραφείο ΓΕΜΗ και διαβιβάζονται υπηρεσιακώς προς έγκριση στο Τμήμα Μητρώου, το οποίο οφείλει να αποφανθεί εντός 3 εργάσιμων ημερών. Η άπρακτη παρέλευση συνιστά σιωπηρή απόρριψη του αιτήματος έγκρισης. Εφόσον το Καταστατικό εγκριθεί, η εγκριτική πράξη του Τμήματος Μητρώου διαβιβάζεται ηλεκτρονικά στο ΓΕΜΗ όπου εκκρεμεί η καταχώριση, προκειμένου αυτή να ολοκληρωθεί.

2. Το καταστατικό της πρέπει να υπογράφεται από τουλάχιστον πέντε πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, αν πρόκειται για Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας και από τουλάχιστον επτά, αν πρόκειται για Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης.

3. Το καταστατικό της Κοιν.Σ.Επ. πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις των άρθρων 2 και 3 για την υπαγωγή της στον παρόντα νόμο και να περιέχει:

α) Την έδρα, την επωνυμία και το σκοπό της Κοιν.Σ.Επ. Ως έδρα ορίζεται ο δήμος, στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ο φορέας. Η επωνυμία της Κοιν.Σ.Επ. ορίζεται από το σκοπό της, το είδος της Κοιν.Σ.Επ. και την έκταση της ευθύνης των μελών της. Ονόματα μελών ή τρίτων δεν περιλαμβάνονται στην επωνυμία της Κοιν.Σ.Επ.,

β) Τα πλήρη στοιχεία της ταυτότητας ή την επωνυμία και τη διεύθυνση των ιδρυτικών μελών,

γ) Τους όρους εξόδου και εισόδου των μελών και τους λόγους αποβολής ενός μέλους.

δ) Την έκταση της ευθύνης των μελών, όπως ορίζεται στην παρ. 6 του άρθρου 15,

ε) Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας,

στ) Τον ορισμό της προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής που θα μεριμνήσει για την έγκρισή του και τη σύγκλιση της πρώτης γενικής συνέλευσης για ανάδειξη των οργάνων διοίκησης της Κοιν.Σ.Επ.

Τα παραπάνω στοιχεία είναι δημοσιευτέα από το Γ.Ε.Μ.Η. και κατά τα λοιπά, το καταστατικό μπορεί να παραπέμπει στις διατάξεις των οικείων νόμων.

4. Προβολή ακυρότητας σχετικά με τη σύσταση Κοιν.Σ.Επ. επιτρέπεται μόνο με αγωγή που ασκείται μέσα σε αποσβεστική προθεσμία δύο (2) μηνών από τότε που ο ενάγων έλαβε γνώση της καταχώρισης.

Άρθρο 15

Λειτουργία της Κοιν.Σ.Επ.

1. Η Κοιν.Σ.Επ. καταχωρεί στο Μητρώο κάθε μεταβολή του καταστατικού της, λοιπών στοιχείων της αλλά και τον ετήσιο προγραμματισμό, τον ετήσιο απολογισμό και τον ετήσιο ισολογισμό ή Οικονομική Κατάσταση Αποτελεσμάτων, εγκεκριμένους από την Γενική Συνέλευση των μελών της.

2. Η Κοιν.Σ.Επ. συντάσσει ετήσιο οικονομικό προγραμματισμό και απολογισμό εκτέλεσης αυτού, καθώς και ισολογισμό ή Οικονομική Κατάσταση Αποτελεσμάτων, τους οποίους υποβάλλει προς καταχώριση στο Γ.Ε.Μ.Η., εγκρίνονται από το Τμήμα Μητρώου και μετά την έγκρισή τους δημοσιεύονται στο Γ.Ε.Μ.Η.. Ο ετήσιος οικονομικός προγραμματισμός αποστέλλεται υποχρεωτικά μέχρι 31 Δεκεμβρίου του προηγούμενου του προγραμματισμού έτους. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και της Διοικούσας Επιτροπής είναι δημοσιευτές στο Γ.Ε.Μ.Η, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη έγκριση του Τμήματος Μητρώου.
3. Το κεφάλαιο της επιχείρησης διαιρείται σε συνεταιριστικές μερίδες. Ο αριθμός των μερίδων και η ονομαστική τους αξία, η οποία είναι ίδια για κάθε μερίδα, καθορίζονται στο καταστατικό της επιχείρησης. Σε κάθε περίπτωση το ύψος της κάθε συνεταιριστικής μερίδας δε μπορεί να είναι κατώτερο των 100 Ευρώ.
4. Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. διαθέτουν από μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα, ως ελάχιστη συμμετοχή στο κεφάλαιο της επιχείρησης και είναι ίση για όλα τα μέλη. Στο καταστατικό μπορεί να προβλέπεται η απόκτηση μέχρι τριών προαιρετικών μερίδων χωρίς δικαίωμα ψήφου.
5. Η απόκτηση συνεταιριστικών μερίδων πραγματοποιείται με καταβολή μετρητών, καθώς και με την εισφορά κινητής ή και ακίνητης περιουσίας, εφόσον αυτό προβλέπεται ρητά στο καταστατικό.
6. Για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η Κοιν.Σ.Επ. με την περιουσία της. Ειδικά για τις υποχρεώσεις προς το Δημόσιο ο νόμιμος εκπρόσωπος της Κοιν.Σ.Επ. ευθύνεται για τις οφειλές της προς το Δημόσιο, σύμφωνα με το άρθρο 31 του ν.4321/2015 (Α' 32), το άρθρο 115 του ν.2238/1994 (Α' 151) και το άρθρο 4 του ν.2556/1997 (Α' 270). Για τις οφειλές προς το Δημόσιο διατηρεί δικαίωμα αναγωγής κατά των λοιπών μελών της Κοιν.Σ.Επ., τα οποία για τις οφειλές του προηγούμενου εδαφίου ευθύνονται απεριόριστα και εις ολόκληρον.
7. Εκτελεστικό διοικητικό όργανο της Κοιν.Σ.Επ. είναι η Διοικούσα Επιτροπή που διέπεται από το άρθρο 7 του ν. 1667/1986, με την επιφύλαξη του παρόντος νόμου.
8. Στη σφραγίδα, στα έντυπα, στα έγγραφα και στις συμβάσεις που συνάπτει μια Κοιν.Σ.Επ. αναγράφεται υποχρεωτικά ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου, ο αριθμός Γ.Ε.Μ.Η. και ο Αριθμός Γενικού Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας (Α.Γ.ε.Μ.Κ.Ο.), οι οποίοι της αποδίδονται κατά τη σύστασή της και όποιο άλλο στοιχείο προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία.
9. Κάθε Κοιν.Σ.Επ. υποχρεούται να αναρτά δημόσια σε ηλεκτρονική σελίδα κάθε πράξη, απόφαση και πρόσκληση σε συλλογικό όργανο που δεν είναι καταχωριστέα στο Γ.Ε.Μ.Η..
10. Η Κοιν.Σ.Επ. εξάγει λογιστικό αποτέλεσμα της οικονομικής δραστηριότητας, συντάσσει Οικονομική Κατάσταση Αποτελεσμάτων ή Ισολογισμό, υποβάλλει αυτό προς έγκριση στην Τακτική Γενική Συνέλευση και την υποβάλλει στο Γ.Ε.Μ.Η., εντός μηνός από την έγκρισή της, με επισυναπτόμενα το αντίγραφο πρακτικού της Γενικής Συνέλευσης, καθώς και των λοιπών στοιχείων που προβλέπονται.

Άρθρο 16

Σχέσεις μεταξύ μελών και της Κοιν.Σ.Επ.

1. Η σχέση μεταξύ των μελών της Κοιν.Σ.Επ., η διοίκηση, η λειτουργία της και η λύση της διέπονται από το ν. 1667/1986, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα

νόμο. Δεν εφαρμόζονται το άρθρο 1, οι παρ. 2,3,7 και 8 του άρθρου 2, οι παρ. 4 και 6 του άρθρου 3, η παρ. 4 του άρθρου 4, η παρ. 2 του άρθρου 5, το άρθρο 8, το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 και η παρ. 2 και 4 του άρθρου 9, το άρθρο 13 και το άρθρο 14 του ν. 1667/1986.

2. Η είσοδος νέων μελών επιτρέπεται κατ' εφαρμογή των παρ. 4, 5 και 6 του άρθρου 2 του ν.1667/1986 και συντελείται με την εγγραφή τους ως μέλη. Τα νέα μέλη αποκτούν μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα, η ονομαστική αξία της οποίας δε μπορεί να είναι μικρότερη από αυτή που ορίζεται στο καταστατικό.

3. Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους επέρχεται με την αποχώρηση, την αποβολή ή τη μεταβίβαση της συνεταιριστικής του μερίδας και είναι καταχωριστέα στο Γ.Ε.Μ.Η..

4. Τα μέλη έχουν δικαίωμα να αποχωρήσουν από την Κοιν.Σ.Επ. με δήλωση που υποβάλλεται εγγράφως σε αυτή τρεις (3) τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη του λογιστικού έτους και ισχύει από την αρχή του επόμενου λογιστικού έτους. Στο μέλος που αποχωρεί επιστρέφεται εντός τριών(3) μηνών από την έγκριση του ισολογισμού ή της οικονομικής κατάστασης αποτελεσμάτων της χρήσης μέσα στην οποία δηλώθηκε η αποχώρηση η αξία της συνεταιριστικής του μερίδας, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης περί έγκρισης της αποχώρησης. Αν η ανωτέρω αξία της συνεταιριστικής μερίδας του αποχωρούντος υπερβαίνει την αξία του ποσού που καταβλήθηκε για την απόκτησή της, ως ανώτερο όριο επιστροφής ορίζεται το τριπλάσιο της αρχικής αξίας της μερίδας. Με την επιστροφή εκκαθαρίζεται η σχέση της Κοιν.Σ.Επ. με το μέλος, χωρίς αυτό να έχει αξίωση επί της περιουσίας που έχει σχηματιστεί. Η αποχώρηση του μέλους ολοκληρώνεται με τη λογιστική εκκαθάριση του επόμενου λογιστικού έτους.

5. Η μεταβίβαση της υποχρεωτικής συνεταιριστικής μερίδας μέλους γίνεται μόνο σε νέο μέλος και εγκρίνεται από το συλλογικό όργανο που προβλέπει το καταστατικό και εν αμφιβολία από τη Διοικούσα Επιτροπή. Επιτρέπεται η μεταβίβαση των προαιρετικών συνεταιριστικών μερίδων σε υφιστάμενα μέλη, εφόσον αυτό προβλέπεται ρητά στο καταστατικό. Απόφαση με παράνομο ή καταχρηστικό περιεχόμενο προσβάλλεται εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών ενώπιον του κατά τόπον αρμοδίου δικαστηρίου, που δικάζει με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων του Κ.Πολ.Δ.

6. Η αποβολή μέλους γίνεται με απόφαση των 2/3 του συνόλου των μελών της Γενικής Συνέλευσης, εφόσον συντρέχει ένας από τους λόγους αποβολής που ορίζονται ρητώς στο καταστατικό, καθώς και αν το μέλος υποπέσει σε σοβαρή παράβαση νόμου. Η απόφαση αυτή της Γενικής Συνέλευσης προσβάλλεται εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών ενώπιον του κατά τόπον αρμοδίου δικαστηρίου, το οποίο δικάζει κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας του Κ.Πολ.Δ.

7. Αν μέλος φυσικό πρόσωπο αποβιώσει, η αξία της συνεταιριστικής του μερίδας περιέρχεται αυτοδικαίως στον ειδικό ή καθολικό του διάδοχο. Η ιδιότητα του μέλους είναι προσωποπαγής και δεν κληροδοτείται. Αν με το θάνατο του φυσικού προσώπου, ο αριθμός των μελών μειώνεται κάτω των πέντε (5), τότε επιβάλλεται η αντικατάστασή του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ.2 του άρθρου 12, άλλως, η Κοιν.Σ.Επ. λύεται αυτοδικαίως, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 11. Αν μέλος νομικό πρόσωπο λυθεί, η αξία της συνεταιριστικής του μερίδας εγγράφεται στο ενεργητικό του και αποδίδεται σε αυτό. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζεται η παρ. 1 του άρθρου 4 του ν.1667/1986.

8. Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να είναι και εργαζόμενοι της με σχέση εξαρτημένης εργασίας. Αμείβονται για την παρεχόμενη εργασία και έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία. Υπόχρη προς απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών προς τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης είναι η ΚοινΣΕπ.

9. Σε περίπτωση σύναψης σύμβασης για την υλοποίηση έργου ή προγράμματος που χρηματοδοτείται καθ' οποιοδήποτε τρόπο μέσω του Ελληνικού δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα ή μέσω της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαγορεύεται η υπερβολαβία ή ανάθεση του έργου ή τμήματος αυτού, που αφορά στο κύριο ή στα κύρια αντικείμενα της σύμβασης, από την Κοιν.Σ.Επ. σε τρίτους ή σε μέλη της, εκτός και αν ρητώς αυτό το θέμα αυτό ρυθμίζεται διαφορετικά στη σύμβαση, οπότε υπερισχύει αυτή η συμβατική ρύθμιση και αίρεται η εν λόγω απαγόρευση της παρούσης διάταξης.

10. Η παροχή υπηρεσιών προς εξυπηρέτηση του σκοπού της Κοιν.Σ.Επ. από μέλη της, τα οποία δεν βρίσκονται σε εργασιακή σχέση με αυτήν, είναι μη αμειβόμενη και γίνεται κατ' εφαρμογή των άρθρων 713 επ. Α.Κ. Η σύμβαση εντολής που συνάπτεται μεταξύ μελών και Κοιν.Σ.Επ. οφείλει να γίνεται εγγράφως, να περιγράφει με σαφήνεια την παρεχόμενη υπηρεσία και σε καμία περίπτωση δε μπορεί να υπερβαίνει τις 16 ώρες εβδομαδιαίως. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι υπό τους οποίους παρέχονται οι σχετικές υπηρεσίες και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Για τους Κοι.Σ.Π.Ε. εφαρμόζεται το άρθρο 12 του ν. 2716/1999 (Α' 270).

Άρθρο 17

Σχέσεις Κοιν.Σ.Επ. με εργαζόμενους μη μέλη

1. Οι εργαζόμενοι μη μέλη δύνανται να αιτούνται την είσοδό τους σε αυτή ως νέα μέλη, υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 16. Υπόχρη προς απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών προς τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης είναι η Κοιν.Σ.Επ.

2. Ο αριθμός των εργαζομένων μη μελών δε μπορεί να υπερβαίνει σε ποσοστό το 40% του συνόλου των εργαζομένων της Κοιν.Σ.Επ..

Άρθρο 18

Γενική Συνέλευση

1. Η τακτική Γενική Συνέλευση συγκαλείται υποχρεωτικά με σχετική απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής μια τουλάχιστον φορά κατ' έτος και σε κάθε περίπτωση πριν την υποβολή της ετήσιας φορολογικής δήλωσης.

2. Η Γενική Συνέλευση των μελών συνέρχεται εκτάκτως εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα με συγκεκριμένο θέμα προς τη Διοικούσα Επιτροπή από το 1/3 των μελών της Γ.Σ.. Αν η Διοικούσα Επιτροπή αρνείται τη σύγκληση, παρά το αίτημα τουλάχιστον του 1/3 των μελών, τα μέλη αυτά δικαιούνται να την συγκαλέσουν. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι παρ. 1, 3, 4, 5, 6 και 7 του άρθρου 5 και το άρθρο 6 του ν. 1667/1986.

3. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης προσβάλλονται, εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την καταχώρισή τους στο ΓΕΜΗ, ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου που αποφασίζει με τη διαδικασία της εκουσίας διαδικασίας του Κ.Πολ.Δ. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης που αντίκεινται στον παρόντα νόμο, στο ν.1667/1986 ή στο καταστατικό είναι άκυρες και εξαρχής δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα.

Άρθρο 19 **Διοικούσα Επιτροπή**

1. Η Διοικούσα Επιτροπή (Δ.Ε.) απαρτίζεται από τον Πρόεδρο ή το νόμιμο εκπρόσωπό της και δύο τουλάχιστον μέλη. Σε κάθε περίπτωση ο συνολικός αριθμός των μελών της είναι περιττός αριθμός. Τα μέλη της ΔΕ εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση. Η ιδιότητα του μέλους Διοικούσας Επιτροπής είναι άμισθη.
2. Η διάρκεια της θητείας των μελών ορίζεται από το καταστατικό. Η θητεία παρατείνεται μέχρι τη λήξη της προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 9, εντός της οποίας πρέπει να συνέλθει η αμέσως επόμενη γενική συνέλευση των μελών, εφαρμοζόμενων αναλόγως των παρ. 7,8,9 του αρ. άρθρου 18 του ν. 2190/1920 (Α' 37).
3. Οι αποφάσεις λαμβάνονται πάντα με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της ΔΕ.
4. Η Διοικούσα Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά μία(1) τουλάχιστον φορά κάθε τρεις(3) μήνες ή συχνότερα αν το ζητήσει το 1/3 των μελών της, αλλά όχι λιγότερα από δύο(2) άτομα. Η σύγκλησή της γίνεται από τον Πρόεδρό της κατά τα οριζόμενα στο καταστατικό της Κοιν.Σ.Επ.. Αν ο Πρόεδρος αδρανεύει παρά την υποβολή σχετικού αιτήματος, η σύγκληση διενεργείται από οποιοδήποτε μέλος της Διοικούσας Επιτροπής.
5. Οι αποφάσεις της Διοικούσας Επιτροπής που αντίκεινται στον παρόντα νόμο, στο ν. 1667/1986, όπως ισχύει, σε αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και στο καταστατικό είναι ακυρώσιμες και παράγουν έννομα αποτελέσματα μέχρι τελεσιδικίας της δικαστικής απόφασης. Οι αποφάσεις της προσβάλλονται εντός προθεσμίας εξήντα (60)ημερών από την καταχώρισή τους στο ΓΕΜΗ, ενώπιον του κατά τόπον αρμοδίου δικαστηρίου κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας του Κ.Πολ.Δ. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το άρθρο 7 του ν. 1667/1986.
6. Αν η Κοιν.Σ.Επ. έχει πέντε μέλη, αντί Διοικούσας Επιτροπής, τα μέλη μπορεί να εκλέξουν νόμιμο εκπρόσωπο, ο οποίος αναλαμβάνει όλες τις αρμοδιότητες της Διοικούσας Επιτροπής.

Άρθρο 20 **Αποθεματικά-Διανομή κερδών**

1. Τα κέρδη της Κοιν.Σ.Επ. δεν διανέμονται στα μέλη, εκτός αν αυτά είναι εργαζόμενοι, οπότε εφαρμόζεται η παρ. 2.
2. Τα κέρδη διατίθενται ετησίως ως εξής :
  - α. κατά ποσοστό 5% για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού,
  - β. κατά ποσοστό μέχρι 35% διανέμονται στους εργαζομένους της επιχείρησης, εκτός κι αν τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης του Φορέα αποφασίσουν αιτιολογημένα τη διάθεση του ποσοστού αυτού σε δραστηριότητες του στοιχείου δ.

γ. κατά ποσοστό τουλάχιστον 10% και κατά μέγιστο 30% για δράσεις κοινωνικής ωφέλειας, όπως ορίζονται στον παρόντα νόμο και εξειδικεύονται στους καταστατικούς σκοπούς του.

δ. το υπόλοιπο διατίθεται για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη γενικότερη διεύρυνση της παραγωγικής του δυνατότητας.

Άρθρο 21 **Λύση και εκκαθάριση**

1. Η Κοιν.Σ.Επ. λύεται στις εξής περιπτώσεις:

α. αν τα μέλη μειωθούν κάτω του ελάχιστου ορίου της παρ. 2 του άρθρου 14, β. σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 11 του ν. 1667/1986,

γ. κατόπιν τελεσίδικης δικαστικής απόφασης, η οποία εκδίδεται ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, αν διαπιστωθεί η παράβαση διατάξεων του παρόντος, οι οποίες αφορούν στη σύσταση και εγγραφή της Κοιν.Σ.Επ. στο οικείο Μητρώο. Η αίτηση εκδικάζεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων του Κ.Πολ.Δ.

2. Την με οποιοδήποτε τρόπο λύση της Κοιν.Σ.Επ. ακολουθεί η άμεση διαγραφή της από το Μητρώο, το οποίο ενημερώνει ηλεκτρονικά το ΓΕΜΗ για τη λύση της Κοιν.Σ.Επ. και τη θέση της σε εκκαθάριση. Μετά τη διαγραφή της Κοιν.Σ.Επ. από το Μητρώο, μόνο αρμόδιο για τη δημοσιότητα των πράξεων εκκαθάρισής της είναι το Γ.Ε.ΜΗ..

3. Η Κοιν.Σ.Επ. λογίζεται ότι εξακολουθεί να υφίσταται και μετά τη λύση της, για όσο χρόνο διαρκεί η εκκαθάριση. Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ καθίστανται συνεκκαθαριστές μετά τη θέση της Κοιν.Σ.Επ. σε εκκαθάριση, και εφόσον το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να διορίσει άλλο ή και τρίτο φυσικό ή φυσικά πρόσωπα ως εκκαθαριστές. Οι εκκαθαριστές δεν αμείβονται για τις υπηρεσίες εκκαθάρισης. Κατά την εκκαθάριση διεκπεραιώνονται οι εκκρεμείς υποθέσεις, και ιδίως εισπράττονται οι απαιτήσεις, ρευστοποιείται η περιουσία και, εξοφλούνται τα χρέη. Αν απομένει μόνο παθητικό, οι εκκαθαριστές προβαίνουν στην περάτωση της εκκαθάρισης. Αν απομένει ενεργητικό, τα μέλη λαμβάνουν την ονομαστική αξία των συνεταιριστικών τους μερίδων, ακέραιη ή αναλογικά εφόσον το ποσό που απομένει δεν επαρκεί. Αν απομένει αδιάθετο ενεργητικό, αυτό περιέρχεται στο Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας.

4. Αν οι εκκαθαριστές είναι περισσότεροι του ενός, οι αποφάσεις αυτών λαμβάνονται κατά απόλυτη πλειοψηφία.

5. Οι αποφάσεις των εκκαθαριστών προσβάλλονται εντός προθεσμίας τριάντα(30) ημερών και εκδικάζονται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων του Κ.Πολ.Δ.. Μέχρι τελεσίδικιας της δικαστικής αυτής απόφασης, οι αποφάσεις των εκκαθαριστών παράγουν έννομα αποτελέσματα.

6. Με επιμέλεια του Γ.Ε.ΜΗ., η θέση της Κοιν.Σ.Επ. σε εκκαθάριση καταχωρίζεται αμέσως σε κάθε μητρώο στο οποίο έχει πρόσβαση και υποχρέωση ενημέρωσης, βάσει του άρθρου 791 Κ.Πολ.Δ.

7. Η ολοκλήρωση της εκκαθάρισης καταχωρίζεται στο Γ.Ε.ΜΗ. και αυτό με τη σειρά του ενημερώνει για την οριστική διαγραφή της Κοιν.Σ.Επ. κάθε μητρώο στο οποίο έχει πρόσβαση και υποχρέωση ενημέρωσης.

8. Αν η Κοιν.Σ.Επ. κηρυχθεί σε πτώχευση, ακολουθείται η πτωχευτική διαδικασία.

Άρθρο 22 **Αναβίωση της Κοιν.Σ.Επ.**

1. Αν η Κοιν.Σ.Επ. λύθηκε λόγω λήξης της διάρκειάς της ή λόγω πτώχευσης, η οποία όμως ανακλήθηκε ή περατώθηκε με συμβιβασμό, είναι δυνατή η αναβίωσή της με απόφαση της γενικής συνέλευσης, υπό τις προϋποθέσεις του παρόντος, η οποία καταχωρίζεται στο Μητρώο. Σε περίπτωση αναβίωσης θεωρείται ότι η Κοιν.Σ.Επ. δεν λύθηκε ποτέ.
2. Αν η Κοιν.Σ.Επ. λύθηκε επειδή τα μέλη της μειώθηκαν κάτω του ελαχίστου ορίου, η αναβίωση είναι δυνατή, αν μέσα σε τρεις(3) μήνες συμπληρωθεί ο απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός μελών κατόπιν έγκρισης εισόδου νέων μελών από τη γενική συνέλευση.
3. Η απόφαση της αναβίωσης λαμβάνεται από τα 2/3 του συνόλου των μελών της Γενικής Συνέλευσης και καταχωρίζεται στα οικεία μητρώα.
4. Η αναβίωση δεν είναι δυνατή μετά την έναρξη διανομής του απομένοντος ενεργητικού στα μέλη.

Κεφάλαιο Ε' - Συνεταιρισμοί Εργαζομένων

Άρθρο 23 **Συνεταιρισμοί Εργαζομένων**

1. Συνεταιρισμοί Εργαζομένων είναι οι Αστικοί Συνεταιρισμοί του ν.1667/1986, οι οποίοι έχουν εκ του νόμου εμπορική ιδιότητα, παράγουν «συλλογική ωφέλεια», και έχουν ως μέλη αποκλειστικά και μόνο φυσικά πρόσωπα, τα οποία επιθυμούν να βιοποριστούν με συλλογικό και αυτόνομο τρόπο, παράγοντας από κοινού αγαθά και υπηρεσίες για τρίτους.
2. Το καταστατικό τους οφείλει να είναι σύμφωνο με τις αρχές της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, όπως ορίζονται στις παρ. 1, 2, 3 και 5 του άρθρου 2.

Άρθρο 24 **Σύσταση Συνεταιρισμού Εργαζομένων**

1. Η σύσταση ενός Συνεταιρισμού Εργαζομένων και η υπαγωγή του στις διατάξεις του νόμου αυτού συντελείται με την εγγραφή του στο ΓΕΜΗ, οπότε αποκτά νομική προσωπικότητα και εμπορική ιδιότητα. Το καταστατικό με τα λοιπά έγγραφα κατατίθενται προς καταχώριση σε οποιοδήποτε γραφείο ΓΕΜΗ, το οποίο αποστέλλει το Καταστατικό προς έγκριση στο Τμήμα Μητρώου, το οποίο απαντά με πράξη του. Εφόσον το Καταστατικό εγκριθεί, η πράξη του Τμήματος Μητρώου διαβιβάζεται ηλεκτρονικά στο ΓΕΜΗ όπου εκκρεμεί η καταχώριση, προκειμένου αυτή να ολοκληρωθεί.
2. Το καταστατικό πρέπει να υπογράφεται από τουλάχιστον τρία (3) φυσικά πρόσωπα και να περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα:
αα) Την επωνυμία, την έδρα και το σκοπό του Συνεταιρισμού Εργαζομένων. Ως έδρα ορίζεται ο δήμος, στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ο φορέας. Η

επωνυμία του Συνεταιρισμού Εργαζομένων ορίζεται από το σκοπό του, και την έκταση της ευθύνης των μελών του. Ονόματα μελών ή τρίτων δεν περιλαμβάνονται στην επωνυμία.

ββ) Τα πλήρη στοιχεία της ταυτότητας ή την επωνυμία και τη διεύθυνση των ιδρυτικών μελών.

γγ) Τους όρους εισόδου και εξόδου των μελών και τους λόγους αποβολής των μελών.

δδ) Την έκταση της ευθύνης των μελών, όπως ορίζεται στην παρ. 6 του άρθρου 25.

εε) Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας.

στστ) Τον ορισμό του προσωρινού Διοικητικού Συμβουλίου που θα μεριμνήσει για την έγκρισή του και τη σύγκλιση της πρώτης γενικής συνέλευσης για ανάδειξη των οργάνων διοίκησης του Συνεταιρισμού Εργαζομένων.

Για λοιπά στοιχεία, το καταστατικό μπορεί να παραπέμπει στις διατάξεις των οικείων νόμων.

Άρθρο 25

Λειτουργία Συνεταιρισμού Εργαζομένων

1. Ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων καταχωρεί στο Μητρώο κάθε μετατροπή του καταστατικού του, λοιπών στοιχείων του αλλά και τον ετήσιο προγραμματισμό, τον ετήσιο απολογισμό και ισολογισμό ή οικονομική κατάσταση αποτελεσμάτων, εγκεκριμένους από τη Γενική Συνέλευση των μελών του.
2. Ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων συντάσσει ετήσιο οικονομικό προγραμματισμό και απολογισμό εκτέλεσης αυτού, καθώς και ισολογισμό ή Οικονομική Κατάσταση Αποτελεσμάτων, τους οποίους υποβάλλει προς καταχώριση στο Γ.Ε.Μ.Η., εγκρίνονται από το Τμήμα Μητρώου και μετά την έγκρισή τους δημοσιεύονται στο Γ.Ε.Μ.Η.. Ο ετήσιος οικονομικός προγραμματισμός αποστέλλεται υποχρεωτικά μέχρι 31 Δεκεμβρίου του προηγούμενου του προγραμματισμού έτους. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και του Διοικητικού Συμβουλίου Επιτροπής είναι δημοσιευτές στο Γ.Ε.Μ.Η, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη έγκριση του Τμήματος Μητρώου.
3. Το κεφάλαιο του συνεταιρισμού διαιρείται σε ίσες συνεταιριστικές μερίδες. Ο αριθμός των μερίδων και η ονομαστική τους αξία, η οποία είναι ίδια για κάθε μερίδα, καθορίζονται στο καταστατικό του και σε κάθε περίπτωση το ύψος της κάθε συνεταιριστικής μερίδας δεν μπορεί να είναι κατώτερο των εκατό (100) Ευρώ.
4. Τα μέλη του Συνεταιρισμού Εργαζομένων διαθέτουν μία(1) υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα, ως ελάχιστη συμμετοχή στο κεφάλαιό του και είναι ίση για όλα τα μέλη. Στο καταστατικό μπορεί να προβλέπεται η απόκτηση μέχρι τριών(3) προαιρετικών μερίδων χωρίς δικαίωμα ψήφου.
5. Η απόκτηση συνεταιριστικών μερίδων πραγματοποιείται με καταβολή μετρητών, καθώς και με την εισφορά κινητής ή και ακίνητης περιουσίας, εφόσον αυτό προβλέπεται ρητά στο καταστατικό.
6. Για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων με την περιουσία του. Ο νόμιμος εκπρόσωπος του Συνεταιρισμού Εργαζομένων ευθύνεται για τις οφειλές του νομικού προσώπου, σύμφωνα με το άρθρο 31 του ν.4321/2015 (Α' 32), το άρθρο 115 του ν.2238/1994 (Α' 151) και το άρθρο 4 του ν.2556/1997 (Α' 270), όπως ισχύουν, και για τις οφειλές αυτές διατηρεί δικαίωμα αναγωγής κατά των λοιπών μελών του Συνεταιρισμού Εργαζομένων. Για τις οφειλές

αυτές ο διατηρεί δικαίωμα αναγωγής κατά των λοιπών μελών της Κοιν.Σ.Επ., τα οποία για τις οφειλές του προηγούμενου εδαφίου ευθύνονται απεριόριστα και εις ολόκληρον.

7. Μέλος του Συνεταιρισμού Εργαζομένων μπορεί να είναι μόνο το φυσικό πρόσωπο που βιοπορίζεται μέσω της εργασίας που προσφέρει στο συνεταιρισμό.

8. Το σύστημα αμοιβών και οι όροι εργασίας των μελών καθορίζεται από το καταστατικό ή από ειδικές ρυθμίσεις εγκεκριμένες από τη Γενική Συνέλευση. Ως προς τις ασφαλιστικές τους υποχρεώσεις, τα μέλη του Συνεταιρισμού Εργαζομένων διέπονται από τις ρυθμίσεις των παρ. 1, 2, 3 και 9 του άρθρου 39 και της παρ. 2 του άρθρου 41 του ν. 4387/2016 (85 Α'). Ως προς τις φορολογικές τους υποχρεώσεις, υπάγονται στις διατάξεις του εδαφίου δ της παρ. 2 του άρθρου 12 καθώς και στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν.4172/2013 περί Κ.Φ.Ε., οι δε αμοιβές τους εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα.

9. Στη σφραγίδα, στα έντυπα, στα έγγραφα και στις συμβάσεις που συνάπτει ένας Συνεταιρισμός Εργαζομένων αναγράφεται υποχρεωτικά ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου, ο αριθμός Γ.Ε.Μ.Η. και ο Αριθμός Γενικού Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας (Α.Γ.Ε.Μ.Κ.Ο.), οι οποίοι του αποδίδονται κατά τη σύστασή του και όποιο άλλο στοιχείο, κατά περίπτωση, προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία.

10. Κάθε Συνεταιρισμός Εργαζομένων υποχρεούται να αναρτά δημόσια σε ηλεκτρονική σελίδα κάθε πράξη, απόφαση και πρόσκληση σε συλλογικό όργανο που δεν είναι καταχωριστέα στο ΓΕΜΗ.

11. Εκτελεστικό όργανο του Συνεταιρισμού Εργαζομένων μπορεί να είναι κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, κατά το καταστατικό και αν το καταστατικό δεν προβλέπει σχετικώς, εκτελεστικά όργανα καθίστανται τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου από κοινού. Κατά τα λοιπά, το Διοικητικό Συμβούλιο διέπεται από το άρθρο 7 του ν. 1667/1986, με την επιφύλαξη του παρόντος νόμου.

12. Ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων εξάγει λογιστικό αποτέλεσμα της οικονομικής δραστηριότητας, συντάσσει οικονομική κατάσταση αποτελεσμάτων ή ισολογισμό, υποβάλλει αυτά προς έγκριση στην Τακτική Γενική Συνέλευση και εντός μηνός από την έγκρισή τους, τα καταχωρίζει στο Γ.Ε.Μ.Η., με επισυναπτόμενα το αντίγραφο πρακτικού της Γενικής Συνέλευσης, καθώς και των λοιπών στοιχείων που προβλέπονται.

Άρθρο 26

Σχέσεις μελών με το Συνεταιρισμό Εργαζομένων

1. Η ιδιότητα του μέλους αποκτάται με την εγγραφή του στον συνεταιρισμό. Η είσοδος νέων μελών διενεργείται κατ' εφαρμογή των παρ. 4,5,6 του άρθρου 2 του ν.1667/1986. Τα νέα μέλη αποκτούν μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα, η αξία της οποίας δεν μπορεί να είναι μικρότερη από αυτή που ορίζεται στο καταστατικό ως συνεταιριστική μερίδα των νέων μελών.

2. Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους επέρχεται με την αποχώρηση, τη μεταβίβαση της συνεταιριστικής του μερίδας, την αποβολή ή το θάνατο.

3. Τα μέλη έχουν δικαίωμα να αποχωρήσουν από το Συνεταιρισμό Εργαζομένων με δήλωση που υποβάλλεται εγγράφως στον Συνεταιρισμό Εργαζομένων τρεις τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη του λογιστικού έτους και ισχύει από την αρχή του επόμενου λογιστικού έτους. Στο μέλος που αποχωρεί επιστρέφεται η παρούσα,

κατά την έγκριση της απόφασης αποχώρησης, αξία της συνεταιριστικής του μερίδας εντός τριών μηνών από την έγκριση του ισολογισμού ή της οικονομικής κατάστασης αποτελεσμάτων της χρήσης μέσα στην οποία δηλώθηκε η αποχώρηση. Αν η παρούσα αξία της συνεταιριστικής μερίδας του αποχωρούντος υπερβαίνει την αξία του ποσού που καταβλήθηκε για την απόκτηση της συνεταιριστικής μερίδας ως ανώτερο όριο επιστροφής να ορίζεται το τριπλάσιο της αρχικής αξίας της μερίδας. Με την επιστροφή εκκαθαρίζεται η σχέση του Συνεταιρισμού Εργαζομένων με το μέλος, χωρίς αυτό να έχει αξίωση επί της περιουσίας που έχει σχηματιστεί. Η αποχώρηση του μέλους ολοκληρώνεται με τη λογιστική εκκαθάριση του επόμενου λογιστικού έτους.

4. Η μεταβίβαση της υποχρεωτικής συνεταιριστικής μερίδας μέλους γίνεται μόνο σε νέο μέλος και εγκρίνεται από το συλλογικό όργανο που προβλέπει το καταστατικό και εν αμφιβολία από το Διοικητικό Συμβούλιο. Επιτρέπεται η μεταβίβαση των προαιρετικών συνεταιριστικών μερίδων σε υφιστάμενα μέλη, εφόσον αυτό προβλέπεται ρητά στο καταστατικό. Απόφαση με παράνομο ή καταχρηστικό περιεχόμενο προσβάλλεται εντός προθεσμίας δύο μηνών ενώπιον του κατά τόπον αρμοδίου δικαστηρίου που δικάζει με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων του Κ.Πολ.Δ.

5. Η αποβολή μέλους γίνεται με απόφαση των 2/3 του συνόλου των μελών της Γενικής Συνέλευσης, εφόσον συντρέχει ένας από τους λόγους αποβολής που ρητώς προβλέπονται στο Καταστατικό ή αν το μέλος υποπέσει σε σοβαρή παράβαση νόμου και καθίσταται μη ανεκτή η παραμονή του στο συνεταιρισμό. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης προσβάλλεται εντός προθεσμίας δύο μηνών ενώπιον του κατά τόπον αρμοδίου δικαστηρίου, το οποίο δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων του Κ.Πολ.Δ.

6. Η αποχώρηση μέλους ή η είσοδος νέου μέλους, καταχωρίζεται ηλεκτρονικά στο πληροφορικό σύστημα του Μητρώου και ολοκληρώνεται με την υποβολή ή ηλεκτρονική ανάρτηση στο Μητρώο του αποδεικτικού για την τραπεζική καταβολή του χρηματικού ποσού της εισφοράς του νέου μέλους και υπεύθυνης δήλωσής περί μη συμμετοχής του σε άλλο Συνεταιρισμό Εργαζομένων.

7. Αν μέλος φυσικό πρόσωπο αποβιώσει, η αξία της συνεταιριστικής του μερίδας περιέρχεται αυτοδικαίως στον ειδικό ή καθολικό του διάδοχο. Η ιδιότητα του μέλους είναι προσωποπαγής και δεν κληροδοτείται. Αν με το θάνατο του φυσικού προσώπου, ο αριθμός των μελών μειώνεται κάτω των τριών, τότε επιβάλλεται η αντικατάστασή του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ.2 του άρθρου 23, άλλως, ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων λύεται αυτοδίκαια, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 22.

8. Σε περίπτωση σύναψης σύμβασης για την υλοποίηση έργου ή προγράμματος που χρηματοδοτείται καθ' οποιοδήποτε τρόπο μέσω του Ελληνικού δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα ή μέσω της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, απαγορεύεται η υπεργολαβία ή ανάθεση του έργου ή τμήματος αυτού, που αφορά στον κύριο ή στους κύριους τομείς δραστηριότητας της σύμβασης, από τον Συνεταιρισμό Εργαζομένων σε τρίτους ή σε μέλη του, εκτός αν ρητώς αυτό το θέμα ρυθμίζεται διαφορετικά στη σύμβαση, οπότε υπερισχύει αυτή η συμβατική ρύθμιση και αίρεται η εν λόγω απαγόρευση της παρούσας διάταξης.

9. Η σχέση μεταξύ των μελών του Συνεταιρισμού Εργαζομένων, η διοίκηση, η λειτουργία, καθώς και η λύση του διέπονται από το ν. 1667/1986, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο. Δεν εφαρμόζονται το άρθρο 1, οι παρ. 2, 3, 7 και

8 του άρθρου 2, οι παρ. 4 και 6 του άρθρου 3, οι παρ. 1 και 4 του άρθρου 4, η παρ. 2 του άρθρου 5, το άρθρο 8, το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 και η παρ. 4 του άρθρου 9, το άρθρο 13 και το άρθρο 14 του ν. 1667/1986.

Άρθρο 27

Σχέσεις Συνεταιρισμού Εργαζομένων με εργαζόμενους μη μέλη

1. Ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων μπορεί να προσλαμβάνει εργαζόμενους με σχέση εξαρτημένης εργασίας, χωρίς αυτοί να καθίστανται μέλη του. Υπόχρεος προς απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών προς τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης είναι ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων. Οι εργαζόμενοι μη μέλη μπορούν να ζητήσουν με αίτησή τους την είσοδό τους σε αυτόν ως νέα μέλη, υπό τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 17.
2. Ο αριθμός των εργαζομένων μη μελών δεν μπορεί να υπερβαίνει σε ποσοστό το 25% του αριθμού των μελών. Το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξάνεται κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης του τμήματος Μητρώου επί αιτήσεως του Συνεταιρισμού Εργαζομένων για αντιμετώπιση έκτακτων εποχικών αναγκών, το οποίο σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει του τέσσερις (4) μήνες ετησίως.

Άρθρο 28

Γενική Συνέλευση

1. Η τακτική Γενική Συνέλευση συγκαλείται υποχρεωτικά με σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ή, αν δεν έχει εκλεγεί Διοικητικό Συμβούλιο, του νομίμου εκπροσώπου του, μια τουλάχιστον φορά κάθε χρόνο και σε κάθε περίπτωση πριν την υποβολή της ετήσιας φορολογικής του δήλωσης.
2. Η Γενική Συνέλευση συνέρχεται εκτάκτως εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα με συγκεκριμένο θέμα προς το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού ή το νόμιμο εκπρόσωπό του από το 1/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης. Αν το Διοικητικό Συμβούλιο ή ο νόμιμος εκπρόσωπος αρνείται τη σύγκληση, παρά το αίτημα τουλάχιστον του 1/3 των μελών, τα μέλη αυτά δικαιούνται να την συγκαλέσουν. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι παρ. 1, 3, 4, 5, 6 και 7 του άρθρου 5 και το άρθρο 6 του ν. 1667/1986.
3. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης προσβάλλονται εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την καταχώρησή τους στο Γ.Ε.Μ.Η. ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου, που αποφασίζει με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων του Κ.Πολ.Δ. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης που αντίκεινται στον παρόντα νόμο, στο ν.1667/1986 ή στο καταστατικό του Συνεταιρισμού Εργαζομένων είναι άκυρες και εξαρχής δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα.

Άρθρο 29

Διοικητικό Συμβούλιο

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και δύο (2) τουλάχιστον μέλη. Σε κάθε περίπτωση ο συνολικός αριθμός των μελών του είναι περιττός. Τα

μέλη του Δ.Σ. εκλέγονται από τη γενική συνέλευση. Η ιδιότητα του μέλους του Δ.Σ. είναι άμισθη.

2. Η διάρκεια της θητείας των μελών ορίζεται από το καταστατικό. Η θητεία παρατείνεται μέχρι τη λήξη της προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 28, εντός της οποίας πρέπει να συνέλθει η αμέσως επόμενη γενική συνέλευση των μελών, εφαρμοζόμενων αναλόγως των διατάξεων των παρ. 7,8,9 του αρ.18 του ν. 2190/1920.

3. Οι αποφάσεις του Δ.Σ. λαμβάνονται πάντα με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του.

4. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικά μία τουλάχιστον φορά κάθε τρεις(3) μήνες ή συχνότερα αν το ζητήσει το 1/3 των μελών του, αλλά όχι λιγότερα από δύο(2) άτομα. Η σύγκλησή του γίνεται από τον Πρόεδρό του κατά τα οριζόμενα στο καταστατικό του Συνεταιρισμού Εργαζομένων. Αν ο Πρόεδρος αδρανή παρά το ανωτέρω αίτημα, η σύγκληση διενεργείται από οποιοδήποτε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

5. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου που αντίκεινται στον παρόντα νόμο, στο ν. 1667/1986, σε αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και στο καταστατικό είναι ακυρώσιμες και παράγουν έννομα αποτελέσματα μέχρι τελεσιδικίας της δικαστικής απόφασης. Οι αποφάσεις του προσβάλλονται εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από τη δημοσίευσή τους ενώπιον του κατά τόπον αρμοδίου δικαστηρίου που δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων του Κ.Πολ.Δ.. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το άρθρο 7 του ν. 1667/1986.

6. Αν ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων έχει τρία (3) μέλη, τα οποία μπορούν, αντί Διοικητικού Συμβουλίου, να εκλέξουν νόμιμο εκπρόσωπο, ο οποίος αναλαμβάνει όλες τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 30

Αποθεματικά - διανομή κερδών

1. Τα κέρδη διατίθενται ετησίως ως εξής :

α. κατά ποσοστό 5% για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού,

β. κατά ποσοστό μέχρι 35% διανέμονται στους εργαζομένους της επιχείρησης, εκτός κι αν τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης αποφασίσουν αιτιολογημένα τη διάθεση του ποσοστού αυτού σε δραστηριότητες του στοιχείου δ.

γ. κατά ποσοστό τουλάχιστον 10% % και κατά μέγιστο 30% για δράσεις κοινωνικής ωφέλειας, όπως ορίζονται στον παρόντα νόμο και εξειδικεύονται στους καταστατικούς σκοπούς του.

δ. το υπόλοιπο διατίθεται για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη γενικότερη διεύρυνση της παραγωγικής του δυνατότητας.

Άρθρο 31

Λύση και εκκαθάριση

1. Ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων λύεται στις εξής περιπτώσεις:

- α. Αν τα μέλη μειωθούν κάτω του ελάχιστου ορίου της παρ. 2 του άρθρου 24, β. σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 11 του ν. 1667/1986, γ. κατόπιν τελεσίδικης δικαστικής απόφασης, η οποία εκδίδεται ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, αν διαπιστωθεί η παράβαση διατάξεων του παρόντος, οι οποίες αφορούν στη σύσταση και εγγραφή του Συνεταιρισμού στο οικείο Μητρώο. Η αίτηση εκδικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας του Κ.Πολ.Δ.
2. Την λύση του Συνεταιρισμού Εργαζομένων ακολουθεί η άμεση διαγραφή του από το Μητρώο, το οποίο ενημερώνει ηλεκτρονικά το ΓΕΜΗ για τη λύση του Συνεταιρισμού και τη θέση του σε εκκαθάριση. Μετά τη διαγραφή του Συνεταιρισμού Εργαζομένων από το Μητρώο, μόνο αρμόδιο για τη δημοσιότητα των πράξεων εκκαθάρισής της είναι το Γ.Ε.ΜΗ..
3. Ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων λογίζεται ότι εξακολουθεί να υφίσταται και μετά τη διάλυσή του, για όσο χρόνο διαρκεί η εκκαθάριση. Τα μέλη του Συνεταιρισμού Εργαζομένων καθίστανται συνεκκαθαριστές εφόσον το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να διορίσει άλλο ή και τρίτο φυσικό ή φυσικά πρόσωπα ως εκκαθαριστές. Αν οι εκκαθαριστές είναι περισσότεροι του ενός, οι αποφάσεις τους λαμβάνονται κατά απόλυτη πλειοψηφία. Οι εκκαθαριστές δεν αμείβονται για τις υπηρεσίες της εκκαθάρισης. Κατά την εκκαθάριση διεκπεραιώνονται οι εκκρεμείς υποθέσεις, και ιδίως εισπράττονται οι απαιτήσεις, ρευστοποιείται η περιουσία, και εξοφλούνται τα χρέη. Αν απομένει μόνο παθητικό, οι εκκαθαριστές προβαίνουν στην περάτωση της εκκαθάρισης. Αν απομένει ενεργητικό, τα μέλη λαμβάνουν την ονομαστική αξία των συνεταριστικών τους μερίδων, ακέραιη ή μειωμένη αναλογικά προς το εναπομείναν ποσό. Αν απομένει αδιάθετο ενεργητικό, αυτό περιέρχεται στο Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας.
4. Οι αποφάσεις των εκκαθαριστών προσβάλλονται εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών και εκδικάζονται κατά τις διατάξεις περί εκούσιας δικαιοδοσίας. Μέχρι τελεσιδικίας της δικαστικής αυτής απόφασης, οι αποφάσεις των εκκαθαριστών παράγουν έννομα αποτελέσματα.
5. Με επιμέλεια του Γ.Ε.ΜΗ., η θέση του Συνεταιρισμού Εργαζομένων σε εκκαθάριση καταχωρίζεται αμέσως σε κάθε μητρώο στο οποίο έχει πρόσβαση και υποχρέωση ενημέρωσης, βάσει του άρθρου 791 Κ.Πολ.Δ.
6. Η ολοκλήρωση της εκκαθάρισης καταχωρίζεται στο Γ.Ε.ΜΗ. και αυτό με τη σειρά του ενημερώνει για την οριστική διαγραφή του Συνεταιρισμού Εργαζομένων κάθε μητρώο στο οποίο έχει πρόσβαση και υποχρέωση ενημέρωσης.
7. Αν ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων κηρυχθεί σε πτώχευση, ακολουθείται η πτωχευτική διαδικασία.

Άρθρο 32

Αναβίωση Συνεταιρισμού Εργαζομένων

1. Αν ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων λύθηκε λόγω λήξης της διάρκειάς του ή λόγω πτώχευσης, η οποία όμως ανακλήθηκε ή περατώθηκε με συμβιβασμό, είναι δυνατή η αναβίωση της με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, που καταχωρίζεται στο οικείο Μητρώο.

2. Σε περίπτωση λύσης του Συνεταιρισμού Εργαζομένων επειδή τα μέλη του μειώθηκαν κάτω του ελαχίστου ορίου, η αναβίωση είναι δυνατή, αν μέσα σε τρεις (3) μήνες συμπληρωθεί ο απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός μελών και ληφθεί σχετική απόφαση της γενικής συνέλευσης που συγκαλείται εκτάκτως για να εγκρίνει την είσοδο νέων μελών και να αποφασίσει την αναβίωσή του.
3. Η απόφαση της αναβίωσης, σε κάθε περίπτωση, λαμβάνεται από τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης και οφείλει να καταχωρίζεται σε όλα τα αναγκαία μητρώα.
4. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που εγκρίνει την αναβίωση καταχωρίζεται στο Γ.Ε.ΜΗ., το οποίο ενημερώνει το Μητρώο και κάθε άλλο μητρώο στο οποίο έχει πρόσβαση και υποχρέωση ενημέρωσης. Σε περίπτωση αναβίωσης θεωρείται ότι ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων δε λύθηκε ποτέ. 5. Η αναβίωση δεν είναι δυνατή μετά την έναρξη διανομής του απονέμοντος ενεργητικού στους συνεταιίρους.

Άρθρο 33

Πόροι και οικονομικά κίνητρα για τις Κοιν.Σ.Επ. και τους Συνεταιρισμούς Εργαζομένων

1. Ως πόροι των Κοιν.Σ.Επ. και των Συνεταιρισμών Εργαζομένων νοούνται το κεφάλαιο της επιχείρησης, κάθε έσοδο από την επιχειρηματική τους δραστηριότητα και από την αξιοποίηση της περιουσίας τους, δωρεές τρίτων, επιχορηγήσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, την Ευρωπαϊκή Ένωση, διεθνείς ή εθνικούς οργανισμούς ή Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Β' βαθμού, έσοδα από άλλα προγράμματα, κεφάλαια από κληροδοτήματα, δωρεές και παραχωρήσεις της χρήσης περιουσιακών στοιχείων.
2. Εργαζόμενοι στους Συνεταιρισμούς Εργαζομένων και στις Κοιν.Σ.Επ., οι οποίοι ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού και λαμβάνουν επίδομα πρόνοιας ή επιδόματα επανένταξης ή οποιασδήποτε μορφής νοσήλιο ή παροχή ή σύνταξη ως έμμεσα ασφαλισμένοι, συνεχίζουν να εισπράττουν τις παροχές αυτές ταυτόχρονα με την αμοιβή τους από την Κοιν.Σ.Επ. ή το Συνεταιρισμό Εργαζομένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' Λοιπές Ρυθμίσεις, μεταβατικές Διατάξεις

Άρθρο 34

Λοιπές ρυθμίσεις και εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις και οι Συνεταιρισμοί Εργαζομένων του παρόντος νόμου, για τα θέματα τήρησης της δημοσιότητάς τους, υπάγονται στις διατάξεις του ν. 3419/2005 (Α'297), όπως ισχύει, κατά το μέρος που αφορά το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ) και του ν. 3853/2010 (Α'90), όπως ισχύει, εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά στο νόμο αυτό.
2. Οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις και οι Συνεταιρισμοί Εργαζομένων του παρόντος νόμου απαλλάσσονται από την υποχρέωση εγγραφής τους σε οικείο προς τη δραστηριότητά τους επιμελητήριο.
3. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ή -επί συναρμοδιότητας- με υπουργικές αποφάσεις των συναρμοδίων υπουργών, καθορίζονται ειδικότερα ζητήματα για την εφαρμογή των προβλέψεων

του παρόντος νόμου, όπως τα απαιτούμενα στοιχεία των υπόχρεων προσώπων που καταχωρίζονται στη Μερίδα στο Γ.Ε.ΜΗ., προτυποποιημένα καταστατικά Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, η διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων, δικαιολογητικών και συνοδευτικών εγγράφων από υπόχρεα πρόσωπα ενώπιον του Γ.Ε.ΜΗ. και η διαχείριση αυτών, ο καθορισμός του ύψους και της διαδικασίας, των όρων είσπραξης και απόδοσης των τελών χορήγησης αντιγράφων και αποσπάσματος, των παραστατικών καταβολής, της διαδικασίας ελέγχου τους, του τρόπου έκδοσης, θεώρησης και υπογραφής αντιγράφων, αποσπάσματος των πράξεων και στοιχείων που εμφανίζονται στη μερίδα ή πιστοποιητικών από το Γ.Ε.ΜΗ, η ένταξη στις αρμοδιότητες των Υπηρεσιών Μίας Στάσης των συναλλαγών των φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας και όμοια θέματα λειτουργίας και συνεργασίας με το Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας του ΥΠΕΚΑΑ.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζονται τα θέματα λειτουργίας και τήρησης του Μητρώου.

Άρθρο 35

Αντικατάσταση και συμπλήρωση διατάξεων

1. Η περίπτωση β. της παρ.1 του άρθρου 1 του ν. 3419/2005 (Α'297), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 118 του ν. 4072/2012 (Α' 86) αντικαθίσταται ως εξής: «β. Η ένωση προσώπων που ασκεί εμπορία μέσω κύριας ή δευτερεύουσας εγκατάστασης στην ημεδαπή και κάθε εμπορική εταιρεία, εφόσον η σύσταση της έγινε κατά το ελληνικό δίκαιο, ήτοι η ομόρρυθμη και ετερόρρυθμη (απλή ή κατά μετοχές) εταιρεία, ο αστικός συνεταιρισμός (στον οποίο περιλαμβάνεται ο αλληλοασφαλιστικός ο πιστωτικός συνεταιρισμός), οι κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις, οι συνεταιρισμοί εργαζομένων, η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία, η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, η ανώνυμη εταιρεία καθώς και τα πρόσωπα τα οποία έχουν υποχρέωση αναγγελίας κατά το άρθρο 39 του από 27.11/14.12.1926 προεδρικού διατάγματος. Από την εγγραφή στο Γ.Ε.ΜΗ. εξαιρούνται οι οικοδομικοί συνεταιρισμοί που προβλέπονται στο π.δ. 53/1987 (Α' 52), οι ναυτικές εταιρείες που συνιστώνται κατά το ν. 959/1979 (Α' 192) και οι ναυτιλιακές εταιρείες πλοίων αναψυχής που συνιστώνται κατά το ν. 3182/2003 (Α' 220).».
2. Η παρ. 8 του άρθρου 7 του ν.3419/2005, που προστέθηκε με την περ. β της παρ. 6 του άρθρου 13 του ν.3853/2010 και αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 118 του ν.4072/2012, αντικαθίσταται ως εξής: «8. Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται για τις καταχωρίσεις που διενεργούν οι Υπηρεσίες Μίας Στάσης κατά το στάδιο σύστασης των ομόρρυθμων εταιρειών, των ετερόρρυθμων εταιρειών (κάθε μορφής), των ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών, των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, των κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων, των συνεταιρισμών εργαζομένων και των ανωνύμων εταιρειών, όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία.».
3. Στο τέλος του άρθρου 7 του ν.3419/2005 προστίθεται παράγραφος 10, που έχει ως εξής: «Οι αιτήσεις καταχώρισης που αφορούν στις κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις και τους συνεταιρισμούς εργαζομένων υποβάλλονται απευθείας στα Γ.Ε.ΜΗ., με εξαίρεση τις καταχωρίσεις για τις οποίες προβλέπεται προηγούμενη έγκριση από το Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας της Διεύθυνσης Κοινωνικής

Προστασίας της Γενικής διεύθυνσης Εργασίας & Ένταξης στην Απασχόληση του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.»

4. Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 3419/2005, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 81 του ν. 4314/2014 (Α'265), προστίθεται τρίτο εδάφιο που έχει ως εξής: «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται θέματα των προηγούμενων εδαφίων που αφορούν στις υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ. προς τις κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις και τους συνεταιρισμούς εργαζομένων.».

5. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν.3419/2005, αντικαθίσταται ως εξής: «1. Με την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. των νομικών γεγονότων, δηλώσεων, εγγράφων και λοιπών στοιχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, επέρχονται, ως προς τις ομόρρυθμες εταιρείες, τις ετερόρρυθμες εταιρείες (απλές ή κατά μετοχές), τις ανώνυμες εταιρείες, τις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, τις ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες, τους αστικούς συνεταιρισμούς, τις κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις, τους συνεταιρισμούς εργαζομένων και τις εταιρείες που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ', δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και τους υπόχρεους που αναφέρονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 1, τα ακόλουθα αποτελέσματα:»

6. Το άρθρο 1 του ν.3853/2010, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 117 του ν.4072/2012, αντικαθίσταται ως εξής: «Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η απλοποίηση των διαδικασιών σύστασης προσωπικών και κεφαλαιουχικών εμπορικών εταιρειών και ειδικότερα των ομορρύθμων εταιρειών, των ετερορρύθμων εταιρειών (κάθε μορφής), των ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών, των κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων, των συνεταιρισμών εργαζομένων, των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και των ανωνύμων εταιρειών (εφεξής: «Εταιρείες»)).»

7. Στο τέλος του άρθρου 3 του ν.3853/2010 προστίθεται παράγραφος 5, που έχει ως εξής: «Το Γραμμάτιο Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρίας για τις κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις και τους συνεταιρισμούς εργαζομένων περιλαμβάνει μόνον το τέλος καταχώρισης, καθώς οι επιχειρήσεις αυτές απαλλάσσονται από την καταβολή των υπολοίπων οικονομικών υποχρεώσεων του παρόντος άρθρου.»

8. Στο νόμο 3853/2010 προστίθεται άρθρο 5β, που έχει ως εξής:

«Άρθρο 5β

Διαδικασία σύστασης των κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων και των συνεταιρισμών εργαζομένων

1. Για τη σύσταση μιας κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης (εφεξής αναφερομένη και ως Κοιν.Σ.Επ.) ή ενός συνεταιρισμού εργαζομένων (εφεξής αναφερόμενο και ως Συν.Εργ.) το πρόσωπο που είναι καταστατικά ορισμένο ή νόμιμα εξουσιοδοτημένο προς τούτο προβαίνει, ενώπιον της Υπηρεσία Γ.Ε.Μ.Η. οποιουδήποτε επιμελητηρίου στην Ελλάδα, στις παρακάτω ενέργειες:

α) Καταθέτει το έγγραφο σύστασης της επιχείρησης. Το έγγραφο αυτό είναι απλό ιδιωτικό έγγραφο, ονομαζόμενο και «Καταστατικό», ενώ περιβάλλεται τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου αν το επιβάλλει ειδική διάταξη νόμου, αν εισφέρονται στην εταιρεία περιουσιακά στοιχεία, για τη μεταβίβαση των οποίων απαιτείται ο τύπος αυτός ή αν ο τύπος αυτός επιλέγεται από τα μέρη.

β) Υποβάλλει υπογεγραμμένη αίτηση καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ.

- γ) Υποβάλλει αίτηση για την καταχώριση της επωνυμίας στο Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας του ΥΠΕΚΑΑ και για την εγγραφή της επιχείρησης ως μέλους σε αυτό.
- δ) Καταβάλλει το γραμμάτιο ενιαίου κόστους σύστασης εταιρείας.
- ε) Υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση για τη διεύθυνση της επιχείρησης, εφόσον η διεύθυνση δεν προκύπτει με σαφήνεια από το συστατικό έγγραφο της επιχείρησης.
- στ) Υποβάλλει τις απαραίτητες αιτήσεις και συμπληρώνει τα απαραίτητα έντυπα για τη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου.

2. Αυθημερόν ή το αργότερο την επομένη εργάσιμη ημέρα και μετά την ολοκλήρωση των ενεργειών που προβλέπονται στην παράγραφο 1, η «Υπηρεσία Μιας Στάσης» υποχρεούται να:

α) Προβεί σε έλεγχο της αίτησης καταχώρισης και του εγγράφου σύστασης, ως προς τη νομιμοποίηση του αιτούντος και την πληρότητα των υποβαλλομένων στοιχείων και εγγράφων, που αυτός υποβάλλει. Ιδιαίτερα ελέγχεται αν στο καταστατικό της εταιρείας αναφέρεται η επωνυμία, ο σκοπός και το ύψος του κεφαλαίου της εταιρείας, καθώς και αν με βάση τα υποβαλλόμενα έγγραφα, ο σκοπός της εταιρείας είναι τυχόν νόμιμος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη, ή κάποιος εκ των ιδρυτών είναι ανίκανος για δικαιοπραξία.

β) Προβεί, μέσω της πρόσβασης στα ηλεκτρονικά αρχεία του Γ.Ε.ΜΗ. σε προέλεγχο της επωνυμίας και στη χορήγηση προέγκρισης χρήσης. Εφόσον η προτεινομένη επωνυμία προσκρούει σε προγενέστερη καταχώριση, η Υπηρεσία ενημερώνει τους ενδιαφερομένους και, μετά από συνεννόηση μαζί τους, προβαίνει σε τροποποίηση της επωνυμίας.

γ) Προβεί στην είσπραξη του γραμματίου ενιαίου κόστους σύστασης εταιρείας, καθώς και τη χορήγηση σχετικής απόδειξης καταβολής του.

δ) Μεριμνήσει για τη χορήγηση Α.Φ.Μ. στους εταίρους, όπου απαιτείται.

ε) Μεριμνήσει, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, για την καταχώριση και εγγραφή της εταιρείας στην Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. του άρθρου 2 του ν. 3419/2005 (Α' 297) και για τη χορήγηση Αριθμού Γ.Ε.ΜΗ. και Κωδικού Αριθμού Καταχώρισης που προβλέπονται στην παρ. 7 του άρθρου 5 του ν. 3419/2005.

στ) Μεριμνήσει, μέσω πρόσβασης στα οικεία ηλεκτρονικά αρχεία, για την έκδοση Α.Φ.Μ. της εταιρείας αν είναι εφικτό, καθώς και για την αποστολή ανακοίνωσης περί της σύστασης της εταιρείας, καθώς και των στοιχείων των εταίρων και διαχειριστών αυτής στους οικείους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.

3. Εάν από τον έλεγχο που προβλέπεται στην περίπτωση α' της παραγράφου 2, προκύψει ότι η αίτηση, τα προσκομιζόμενα δικαιολογητικά ή το έγγραφο σύστασης δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της κειμένης νομοθεσίας, οι ενδιαφερόμενοι καλούνται, μέσω τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, να προβούν εγγράφως στις αναγκαίες διευκρινίσεις, διορθώσεις ή συμπληρώσεις μέσα σε δύο εργάσιμες, ή, εφόσον δικαιολογείται από τις περιστάσεις, σε δέκα εργάσιμες ημέρες από τη λήψη της σχετικής πρόσκλησης. Η χορήγηση αυτής της προθεσμίας παρατείνει ανάλογα την προθεσμία που προβλέπεται στην παράγραφο 2. Αν η προθεσμία των δύο ή δέκα εργάσιμων ημερών παρέλθει άπρακτη ή τα στοιχεία, παρά την εμπρόθεσμη υποβολή τους, εξακολουθούν να μην πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου, η σύσταση της εταιρείας δεν καταχωρίζεται στο Γ.Ε.ΜΗ. και το γραμμάτιο ενιαίου κόστους σύστασης εταιρείας που καταβλήθηκε

επιστρέφεται, εν όλω ή εν μέρει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κοινή υπουργική απόφαση της περίπτωσης Α' της παραγράφου 2 του άρθρου 4.»

Άρθρο 36 Μεταβατικές διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται τα άρθρα 1 μέχρι και 17 του ν.4019/2011 (Α' 216).
2. Με την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού α) οι υφιστάμενες Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικού και Παραγωγικού σκοπού, που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του, μετατρέπονται αυτοδίκαια σε Συνεταιρισμούς Εργαζομένων με αντίστοιχη τροποποίηση του καταστατικού τους και β) οι υφιστάμενες Κοιν.Σ.Επ. φροντίδας μετατρέπονται αυτοδίκαια σε Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής ωφέλειας με αντίστοιχη υποχρέωση τροποποίησης του καταστατικού τους.
3. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ορίζονται α) η ημερομηνία έναρξης απογραφής των λειτουργούντων Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στο Γ.Ε.ΜΗ., η λήξη της προθεσμίας απογραφής, τα νομιμοποιητικά και συνοδευτικά έγγραφα και δικαιολογητικά, η διαδικασία διαγραφής αυτών που είτε δεν λειτουργούν, είτε δεν απογράφηκαν, β) η ημερομηνία έναρξης υποβολής των καταχωρίσεων στα Γ.Ε.ΜΗ., και γ) κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.
4. Μέχρι τη σύσταση του Ταμείου Κοινωνικής Οικονομίας που προβλέπεται στον παρόντα νόμο, α) μετά την περάτωση της εκκαθάρισης των επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας, τυχόν απομένον ενεργητικό περιέρχεται στα μέλη κατά την ονομαστική αξία των συνεταιριστικών τους μερίδων, ακέραιη ή αναλογικά προς το εναπομείναν ποσό και β) τα ποσά των προστίμων που επιβάλλονται σε φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας αποτελούν δημόσιο έσοδο και εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. (ν.δ. 356/1974, Α' 90), όπως ισχύει.
5. Από την ημερομηνία έναρξης υποβολής των καταχωρίσεων στα Γ.Ε.ΜΗ. που ορίζεται την παράγραφο 2., όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται το «Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας» ως τηρητής δημοσιότητας των επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας, νοείται εφεξής το Γ.Ε.ΜΗ..

Μέρος δεύτερο Άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Πρόνοιας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Κεφάλαιο Α' Σύσταση Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

Άρθρο 37 Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας,

υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αρμόδιο για θέματα Κοινωνικής Οικονομίας.

2. Η Ειδική Γραμματεία έχει ως κύριο έργο την χάραξη, εκτέλεση και εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία με αποτελεσματικότερο τρόπο καθώς καθίσταται δυνατή η εκπόνηση και η παρακολούθηση βραχυπρόθεσμων αλλά και μεσομακροπρόθεσμων πολιτικών για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία.

Αναλυτικότερα, καταρτίζει την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία, παρακολουθεί και συντονίζει τις σχετικές δράσεις για την εφαρμογή και τη διασφάλιση της συνεκτικότητας της Εθνικής Στρατηγικής. Μελετά και παράγει πολιτικές, και επιβλέπει την εφαρμογή τους, προς όφελος του πολίτη. Αναπτύσσει συνεργασία στους θεματικούς τομείς με αρμόδια υπουργεία. Εξειδικεύει την Εθνική Στρατηγική ανά τομέα, σε συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία και φορείς, παρακολουθεί τις διεθνείς εξελίξεις.

Άρθρο 38

Ειδικός Γραμματέας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

1. Συνιστάται μία (1) θέση μετακλητού Ειδικού Γραμματέα με βαθμό Β' της κατηγορίας των ειδικών θέσεων (άρθρο 28 του ν. 1558/1985, Α' 137). Ο Ειδικός Γραμματέας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας διορίζεται και παύεται με κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Ο Ειδικός Γραμματέας προΐσταται των υπηρεσιακών μονάδων και του προσωπικού της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, συντονίζει τη λειτουργία τους και είναι υπεύθυνος της αποδοτικότητάς τους. Προσυπογράφει όλα τα διοικητικά έγγραφα, που προέρχονται από τις υπαγόμενες σε αυτόν υπηρεσιακές μονάδες και υπογράφονται από τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αρμόδιο για θέματα Κοινωνικής Οικονομίας.

Άρθρο 39

Διάρθρωση Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

1. Η Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας διαρθρώνεται στις κάτωθι οργανικές μονάδες:

α. Γραφείο Ειδικού Γραμματέα.

β. Διεύθυνση Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, με πέντε Τμήματα:

I. Τμήμα Πολιτικών για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία

II. Τμήμα Ανάπτυξης Διακρατικών Συνεργασιών και Δικτύωσης

III. Τμήμα Έρευνας και Μελετών για τη Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία

IV. Τμήμα Μητρώου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

V. Τμήμα Παρακολούθησης και Ελέγχου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

Άρθρο 40

Αρμοδιότητες Οργανικών Μονάδων της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

1. Το Γραφείο του Ειδικού Γραμματέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας παρέχει γραμματειακή υποστήριξη και κάθε αναγκαία στήριξη για την άσκηση των καθηκόντων του Ειδικού Γραμματέα (επιμέλεια αλληλογραφίας, τήρηση πρωτοκόλλου κ.ά.).

2. Η Διεύθυνση Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας έχει επιχειρησιακό στόχο τον σχεδιασμό, τον συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των πολιτικών που αφορούν στην Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και στην Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία, καθώς και τις αναγκαίες ενέργειες για την προώθηση και στήριξη του θεσμού. Η Διεύθυνση συγκροτείται από πέντε Τμήματα με τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

I. Το Τμήμα Πολιτικών για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία έχει τις κάτωθι αρμοδιότητες:

α) την χάραξη και την εποπτεία υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία, ως προς το συντονισμό, την ανάλυση κόστους-ωφέλειας, την προτεραιοποίηση, την ωρίμανση των σχετικών δράσεων για την εφαρμογή και τη διασφάλιση της συνεκτικότητάς της.

β) την εκπόνηση και συνεχή προσαρμογή του θεσμικού – κανονιστικού πλαισίου σε θέματα κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας.

γ) την παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής των πολιτικών ανάπτυξης της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας.

δ) την επίλυση οριζόντιων θεμάτων διακυβέρνησης στα ως άνω θέματα, σε συνεργασία και κατόπιν κατάθεσης προτάσεων από και προς τα Υπουργεία και τους Φορείς του Δημοσίου καθώς επίσης και η κατάθεση προτάσεων στους αρμόδιους Υπουργούς για την βελτίωση και κωδικοποίηση της νομοθεσίας καθώς και την προώθηση δράσεων απλούστευσης διαδικασιών,

ε) τον σχεδιασμό και υλοποίηση δράσεων προβολής της κοινωνικής οικονομίας σε εθνικό επίπεδο.

στ) τον σχεδιασμό και την προώθηση εξειδικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων προς τους φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και προς τη δημόσια διοίκηση.

II. Το Τμήμα Ανάπτυξης Διακρατικών Συνεργασιών και Δικτύωσης έχει τις κάτωθι αρμοδιότητες:

α) την παρακολούθηση των ευρωπαϊκών και διεθνών εξελίξεων που αφορούν την κοινωνική οικονομία, συντονίζει τους κατά περίπτωση εμπλεκόμενους φορείς, προς το σκοπό της διαμόρφωσης των εθνικών θέσεων σε σχέση με το Στρατηγικό Σχέδιο για την Κοινωνική Οικονομία και προς το σκοπό της υλοποίησης της στρατηγικής αυτής σε εθνικό επίπεδο.

β) την συμμετοχή σε Ευρωπαϊκούς και Διεθνείς Οργανισμούς που έχουν σχέση με τα αντικείμενα της αρμοδιότητάς του

γ) την συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς και όργανα ή/και υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων κρατών για την εκπόνηση, ανάληψη, χρήση, υλοποίηση προγραμμάτων - στρατηγικών σχεδίων για την κοινωνική οικονομία.

- δ) την συγκέντρωση καλών πρακτικών καινοτόμων έργων και δράσεων διεθνώς, τα οποία επικοινωνεί σε αρμόδια Υπουργεία και Φορείς του δημοσίου, καθώς και σε φορείς της Κοινωνικής και αλληλέγγυας Οικονομίας
- ε) τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων προβολής της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας στην ΕΕ και διεθνώς.
- στ) τη διασύνδεση με φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας του εξωτερικού με σκοπό την εκπόνηση πολιτικών και παραγωγή εργαλείων για την υποστήριξη και την ανάπτυξη διακρατικών συνεργασιών μεταξύ φορέων κοινωνικής οικονομίας.
- ζ) τον σχεδιασμό και προώθηση δράσεων για την ανάπτυξη δικτύσεων των φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας.

III. Το Τμήμα Έρευνας και Μελετών για τη Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία έχει τις κάτωθι αρμοδιότητες:

- α) τον σχεδιασμό, τη διεξαγωγή και παρακολούθηση ερευνητικών δραστηριοτήτων και μελετών που αφορούν στην προώθηση και στήριξη της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.
- β) τη δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων / βιβλιοθήκης μελετών και ερευνών, δημόσια προσβάσιμη.
- γ) την συνεργασία με πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα για τη συμμετοχή και παρακολούθηση ερευνητικών προγραμμάτων και μελετών.
- δ) τη δημιουργία Μητρώου ερευνητών / μελετητών σε θέματα κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, κοινωνικής καινοτομίας και επιχειρηματικότητας.
- ε) τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη της εφαρμογής του εργαλείου μέτρησης κοινωνικού αντικτύπου (social auditing)
- στ) την ενσωμάτωση των διεθνών αρχών για τον κοινωνικό αντίκτυπο.

IV. Το Τμήμα Μητρώου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας έχει τις κάτωθι αρμοδιότητες:

- α) την παροχή πληροφοριών τύπου help desk σε πολίτες αναφορικά με τις προϋποθέσεις σύστασης και λειτουργίας κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων, συνεταιρισμών εργαζομένων, απόκτησης ιδιότητας «Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας».
- β) την παροχή πληροφοριών τύπου help desk σε πολίτες αναφορικά με τη λειτουργία και συμμετοχή στις υποστηρικτικές δομές και στα υποστηρικτικά μέτρα.
- γ) την έγκριση σύστασης Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων και Συνεταιρισμών Εργαζομένων,
- δ) την τήρηση και λειτουργία του Γενικού Μητρώου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας
- ε) το σχεδιασμό και την ανάπτυξη υποστηρικτικών μέτρων για τους φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας.
- στ) την παρακολούθηση των δράσεων που αναπτύσσονται για την υποστήριξη των φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας.

V. Το Τμήμα Παρακολούθησης και Ελέγχου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας έχει τις κάτωθι αρμοδιότητες:

- α) την καταγραφή και παρακολούθηση της δραστηριότητας των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.
  - β) τον έλεγχο νομιμότητας των φορέων κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας κατά τη λειτουργίας τους, αναφορικά με την τήρηση των διατάξεων του παρόντος νόμου, η σύνταξη έκθεσης πορισμάτων ελέγχου και η έκδοση σχετικών διοικητικών πράξεων.
  - γ) τη συνεργασία με τους καθ' ύλην αρμόδιους δημόσιους φορείς, για την τήρηση του πλαισίου ελέγχων των φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας.
  - δ) την εποπτεία και παρακολούθηση του Ταμείου Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας
3. Για την πλήρωση των θέσεων προϊσταμένων οργανικών μονάδων της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας εφαρμόζονται οι ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις του Π.Δ. 3528/2007.

Άρθρο 41 **Στελέχωση - Σύσταση θέσεων**

1. Οι υπηρεσίες της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στελεχώνονται από είκοσι επτά (27) υπαλλήλους, εκ των οποίων δύο (2) στο Γραφείο Ειδικού Γραμματέα και είκοσι πέντε (25) στη Διεύθυνση Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.
Για την πλήρωση των οργανικών θέσεων της Διεύθυνσης Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας συνιστώνται δώδεκα (12) θέσεις τακτικού προσωπικού της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, κατηγορίας ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού, ΠΕ Πληροφορικής και ΤΕ Πληροφορικής. Οι εν λόγω θέσεις προστίθενται στις προβλεπόμενες από το Π.Δ. 113/2014 «Οργανισμός Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας» θέσεις.
2. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης θα γίνει η κατανομή των θέσεων ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα.
3. Καταργούνται τα εδάφια γ και δ της παραγράφου 2, καθώς και τα εδάφια γ και δ της παραγράφου 3 του άρθρου 17 του Π.Δ. 113/2014.
4. Η Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στελεχώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 (Α'28). Τα προσόντα διορισμού στις παραπάνω θέσεις καθορίζονται από τις διατάξεις του πδ 50/2001 (Α' 39).
5. Για την στελέχωση του Γραφείου του Ειδικού Γραμματέα εφαρμόζονται οι διατάξεις του Π.Δ. 63/2005. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης διαβαθμίζονται οι θέσεις του προηγούμενου εδαφίου και καθορίζονται τα καθήκοντά τους.
6. Για τις λοιπές θέσεις προσωπικού, η Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας δύναται να στελεχώνεται με αποσπάσεις μονίμων υπαλλήλων ή υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου από Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης εντός διμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων και με κοινοποίηση στην υπηρεσία του υπαλλήλου.

-109-

Άρθρο 42
Δαπάνες

Οι δαπάνες λειτουργίας της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας βαρύνουν τον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Οι αναγκαίες πιστώσεις εγγράφονται κάθε έτος σε Ειδικό Φορέα του Προϋπολογισμού του ως άνω Υπουργείου. Κύριος διατάκτης των πιστώσεων ορίζεται ο Ειδικός Γραμματέας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, ο οποίος αναλαμβάνει με αποφάσεις του τις σχετικές υποχρεώσεις δαπανών.

Κεφάλαιο Β'
Σύσταση Ειδικής Γραμματείας Ρομά

Άρθρο 43
Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά - Έργο

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά, υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αρμόδιο για θέματα Κοινωνικής Αλληλεγγύης.
2. Η Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά έχει ως κύριο έργο:
  - α. Τη διαμόρφωση των κατευθυντηρίων γραμμών για κάθε τομέα πολιτικής συναφή με την κοινωνική ένταξη των Ρομά και την εισήγηση των ως άνω πολιτικών προς τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αρμόδιο για θέματα Κοινωνικής Αλληλεγγύης.
  - β. Την άρρηκτη συνεργασία με τα συναρμόδια υπουργεία, φορείς σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και με ιδιωτικούς φορείς για το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων για ζητήματα των Ρομά και για τον συντονισμό και τη διατομεακή παρακολούθηση των πολιτικών για τους Ρομά, όπως πρόσβασης στην εκπαίδευση, στην απασχόληση, στην υγειονομική περίθαλψη και στη στέγαση.
  - γ. Τη σύσταση και ανάπτυξη γεωπληροφοριακού συστήματος για την τεκμηρίωση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των σχετικών πολιτικών και την παράλληλη χαρτογράφηση των χαρακτηριστικών του πληθυσμού των Ρομά, που διαβεί σε καταυλισμούς και οικισμούς αποκομμένους από τον γενικότερο αστικό ιστό.
  - δ. Την παροχή συμβουλευτικής και τεχνικής υποστήριξης προς τους εμπλεκόμενους φορείς για το σχεδιασμό και την αξιολόγηση των σχετικών με θέματα Ρομά παρεμβάσεων και τη διενέργεια ημερίδων και εκδηλώσεων προς τούτο.
  - ε. Τη διενέργεια ερευνών πεδίου και μελετών των συνθηκών διαβίωσης της ως άνω ευάλωτης κοινωνικής ομάδας και των προβλημάτων συναφών με θέματα στέγης, εκπαίδευσης, υγείας και εργασίας.
  - στ. Την αναζήτηση και λήψη από οποιονδήποτε δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα, που ασχολείται με θέματα των Ρομά, κάθε πληροφορίας ή στοιχείου απαραίτητου για τη διαμόρφωση εθνικής πολιτικής για την ως άνω ευάλωτη κοινωνική ομάδα.

3. Μεταφέρεται το Εθνικό Σημείο Επαφής για την προώθηση της Εθνικής Στρατηγικής για τους Ρομά από το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης στην Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά του ίδιου Υπουργείου.

Άρθρο 44

Ειδικός Γραμματέας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά

1. Συνιστάται μία (1) θέση μετακλητού Ειδικού Γραμματέα με βαθμό Β' της κατηγορίας των ειδικών θέσεων (άρθρο 28 του ν. 1558/1985, Α' 137). Ο Ειδικός Γραμματέας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά διορίζεται και παύεται με κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Για το διορισμό στη θέση του Ειδικού Γραμματέα Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά απαιτούνται η κατοχή τουλάχιστον πτυχίου ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή ισότιμης της αλλοδαπής και εμπειρία σε θέματα των Ρομά. Ως Ειδικός Γραμματέας δύναται να διοριστεί και δημόσιος υπάλληλος ή λειτουργός ή υπάλληλος οποιουδήποτε Φορέα της Γενικής Κυβέρνησης ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα με εμπειρία σε ζητήματα Ρομά. Στην τελευταία περίπτωση, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 28 του ν. 1558/1985.

Ως εμπειρία νοείται η άσκηση έργου, που σχετίζεται με το αντικείμενο της προς πλήρωση θέσης.

Η θητεία του Ειδικού Γραμματέα Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά ορίζεται τετραετής με δυνατότητα ανανέωσης για μία ακόμη φορά για ίσο χρονικό διάστημα.

2. Ο Ειδικός Γραμματέας προΐσταται των υπηρεσιακών μονάδων και του προσωπικού της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά, συντονίζει τη λειτουργία τους και είναι υπεύθυνος της αποδοτικότητάς τους. Προσυπογράφει όλα τα διοικητικά έγγραφα, που προέρχονται από τις υπαγόμενες σε αυτόν υπηρεσιακές μονάδες και υπογράφονται από τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αρμόδιο για θέματα Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Όταν ελλείπει, απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνεται από τον Γενικό Γραμματέα Πρόνοιας.

3. Ο Ειδικός Γραμματέας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά δύναται να συγκροτεί ομάδες εργασίας αποτελούμενες από στελέχη υπηρεσιών ή φορέων, εμπειρογνώμονες και ιδιώτες για τη μελέτη συναφών με τις αρμοδιότητές του θεμάτων.

Άρθρο 45

Διάρθρωση Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά

1. Η Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά διαρθρώνεται στις κάτωθι οργανικές μονάδες:

- α. Γραφείο Ειδικού Γραμματέα.
- β. Τμήμα Σχεδιασμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης.
- γ. Τμήμα Τεκμηρίωσης, Αξιολόγησης, υποστήριξης και Εξειδίκευσης.

Άρθρο 46
Αρμοδιότητες Οργανικών Μονάδων της
Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά

1. Το Γραφείο του Ειδικού Γραμματέα Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά παρέχει γραμματειακή υποστήριξη και κάθε αναγκαία στήριξη για την άσκηση των καθηκόντων του Ειδικού Γραμματέα (επιμέλεια αλληλογραφίας, τήρηση πρωτοκόλλου κ.ά.).
2. Το Τμήμα Σχεδιασμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης έχει τις κάτωθι αρμοδιότητες:
  - α. Παρακολουθεί και αξιολογεί την υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά.
  - β. Σχεδιάζει και αναθεωρεί την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, όταν κρίνεται απαραίτητο, σε ετήσια βάση, όπως ορίζεται στο Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Εθνικές Στρατηγικές Ένταξης των Ρομά μέχρι το 2020, κατόπιν προηγούμενης διαβούλευσης με φορείς, μη κυβερνητικές οργανώσεις και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών.
  - γ. Καταρτίζει κατευθυντήριες γραμμές και θέτει προτεραιότητες για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά.
  - δ. Εισηγείται προτάσεις προς τις κεντρικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές συναφείς με τη διασφάλιση και εφαρμογή των αρχών της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά.
  - ε. Αξιολογεί και εγκρίνει τις προτάσεις των αρμόδιων υπηρεσιών, προκειμένου να διασφαλιστεί η τήρηση των στόχων της Εθνικής Στρατηγικής για την κοινωνική ένταξη των Ρομά.
  - στ. Εισηγείται τη λήψη νομοθετικών και διοικητικών μέτρων για την προώθηση των στόχων της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά.
  - ζ. Συντονίζει τις υπηρεσίες και τους κρατικούς φορείς και συμμετέχει στα αρμόδια κοινοτικά όργανα για κάθε ζήτημα που αφορά στην ένταξη των Ρομά.
  - η. Συνεργάζεται με τα Σημεία Επαφής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά των Υπουργείων Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Υγείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Εξωτερικών, των αιρετών Περιφερειών, καθώς και της Ανεξάρτητης Αρχής του Συνηγόρου του Πολίτη.
  - θ. Συνεργάζεται με κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τρίτες χώρες και διεθνείς φορείς για τη διαμόρφωση κοινής προσέγγισης και το συντονισμό των πολιτικών καταπολέμησης της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού και κάθε μορφής διακρίσεων και ανισότητας στο πλαίσιο της κοινωνικής ένταξης των Ρομά.
  - ι. Συντάσσει τις απαιτούμενες εκθέσεις, που υποβάλλονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συντάσσει ετήσια έκθεση πεπραγμένων της Ειδικής Γραμματείας για ζητήματα Ρομά, η οποία υποβάλλεται από τον Ειδικό Γραμματέα στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αρμόδιο για θέματα Κοινωνικής Αλληλεγγύης και στο Κυβερνητικό Συμβούλιο Κοινωνικής Πολιτικής (38/2.11.2015 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου, Α' 137).

- ια. Συστήνει, τηρεί, διαχειρίζεται και ενημερώνει μητρώο των παρεμβάσεων, που χαράσσονται και υλοποιούνται.
- ιβ. Αποτελεί Εθνικό Σημείο Επαφής προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα αρμόδια όργανά της για θέματα, που αφορούν στην κοινωνική ένταξη των Ρομά.
- ιγ. Παρέχει τεχνική υποστήριξη στη διαμόρφωση εθνικών θέσεων, καθώς και στην ανταλλαγή δεδομένων στατιστικού χαρακτήρα στο πλαίσιο διακρατικών συνεργασιών.
- ιδ. Ενημερώνεται από τις αρμόδιες αρχές για την εξέλιξη και έκβαση των υποθέσεων, που εκκρεμούν ενώπιον ευρωπαϊκών και διεθνών δικαστηρίων, συναφών με την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά.
- ιε. Προωθεί διαδικασίες διαβούλευσης με αρμόδιους φορείς και με εκπροσώπους της Κοινότητας των Ρομά.
3. Το Τμήμα Τεκμηρίωσης, Αξιολόγησης, Υποστήριξης και Εξειδίκευσης μεριμνά για τα εξής:
- α. Συλλέγει και επεξεργάζεται ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα παρεμβάσεων υπέρ της κοινωνικής ένταξης των Ρομά τόσο από υπηρεσίες Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης όσο και από ιδιωτικούς φορείς (Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις κλπ).
- β. Διενεργεί έρευνες πεδίου για τη χαρτογράφηση του πληθυσμού και των συνθηκών διαβίωσης, τη δημοτολογική τους κατάσταση, την εκπαίδευση και την πρόσβαση στην τυπική αγορά εργασίας και απασχόληση. Καταγράφει την υφιστάμενη κατάσταση, τεκμηριώνει προτεινόμενες πολιτικές και παρακολουθεί τη διαδικασία ένταξης και υλοποίησης των στόχων της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά.
- γ. Έχει την ευθύνη της τήρησης, διαχείρισης και ενημέρωσης των εθνικών βάσεων δεδομένων για τα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού των Ρομά και την παρακολούθηση των παρεμβάσεων σε όλους τους τομείς της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά. Τα ως άνω δεδομένα προσδιορίζονται σε στοιχεία γεωγραφικού χαρακτήρα, στοιχεία ως προς την τυπολογία οικισμού και ως προς τα χαρακτηριστικά των κελυφών κατοικίας, πληθυσμιακά δεδομένα ανά φύλο και ηλικιακή κατηγορία, στοιχεία ως προς την οικονομική κατάσταση των οικισμών των Ρομά και ως προς την προσβασιμότητα σε εκπαιδευτικές και υγειονομικές υποδομές.
- δ. Καθορίζει δείκτες, βάσει στοιχείων, για την παρακολούθηση της υλοποίησης και την αποτελεσματικότητα των σχετικών παρεμβάσεων.
- ε. Συνεργάζεται με αρμόδιους φορείς σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για τον καθορισμό ενιαίων δεικτών.
- στ. Εκπονεί σχέδια δημοσιότητας και ευαισθητοποίησης για όλους τους τομείς της Εθνικής Στρατηγικής, εκδίδει σχετικά πρότυπα και ορίζει προδιαγραφές προς τους φορείς υλοποίησης.
- ζ. Μεριμνά για την παροχή πληροφοριών, υποδείξεων και συμβουλών προς τους άμεσα ενδιαφερόμενους φορείς και προωθεί συμμετοχικές διαδικασίες σε θέματα, που άπτονται του αντικείμενου του.
- η. Παρέχει συμβουλευτική και τεχνική υποστήριξη σε υπουργεία και σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού για το σχεδιασμό παρεμβάσεων για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά με ιδιαίτερη έμφαση στην ενεργοποίηση των γυναικών Ρομά.

θ. Παρέχει υπηρεσίες πληροφόρησης μέσω υπηρεσιών υποστήριξης (Help desk on line).

ια. Εκπονεί εργαλεία, πρότυπα επιχειρησιακά σχέδια ανά τομέα παρέμβασης, γενικές προδιαγραφές για οριζόντιες δράσεις, οδηγούς, κ.α. σε συνεργασία με τα αρμόδια τμήματα της Ειδικής Γραμματείας.

ιβ. Συνεργάζεται με φορείς διαχείρισης, υλοποίησης και υποστήριξης ολοκληρωμένων παρεμβάσεων υπέρ της ευάλωτης ομάδας των Ρομά.

ιγ. Διενεργεί επιτόπιες επισκέψεις για την καταγραφή προβλημάτων και την παροχή υποστήριξης για τον σχεδιασμό παρεμβάσεων.

Άρθρο 47 **Σύσταση θέσεων**

1. Συνιστώνται δώδεκα (12) οργανικές θέσεις τακτικού (μόνιμου και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου) προσωπικού της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά, κατηγορίας ΠΕ με βαθμούς Α-Δ', εκ των οποίων δύο (2) είναι θέσεις Προϊσταμένων Τμημάτων και δύο (2) αποτελούν θέσεις διοικητικών υπαλλήλων (ΠΕ Διοικητικών Γραμματέων) στο Γραφείο του Ειδικού Γραμματέα.

2. Στα Τμήματα της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά προΐστανται υπάλληλοι από τους ακόλουθους κλάδους:

α. Τμήμα Σχεδιασμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης: ΠΕ Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών.

β. Τμήμα Τεκμηρίωσης, Αξιολόγησης, Υποστήριξης και Εξειδίκευσης: ΠΕ Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών ή Οικονομικών Επιστημών.

3. Οι ως άνω θέσεις διακρίνονται κατά κατηγορία και κλάδο, ως εξής:

Κατηγορία / Κλάδος	Αριθμός Κλάδος/Ειδικότητα	Θέσεων
ΠΕ Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών	6	
ΠΕ Οικονομικών Επιστημών	1	
ΠΕ Πληροφορικής	1	
ΠΕ Νομικών Επιστημών	1	
ΠΕ Αρχιτεκτόνων Μηχανικών	1	
ΠΕ Διοικητικών Γραμματέων	2	
Σύνολο	12	

4. Η Ειδική Γραμματεία για ζητήματα Ρομά στελεχώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 (Α' 28). Τα προσόντα διορισμού στις παραπάνω θέσεις καθορίζονται από τις διατάξεις του π.δ. 50/2001 (Α' 39).

5. Οι δύο (2) θέσεις διοικητικών υπαλλήλων στο Γραφείο του Ειδικού Γραμματέα δύναται να καλύπτονται με απόσπαση από Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, που γίνεται με κοινή απόφαση του Υπουργού

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού (άρθ. 18 παρ. 16 του ν. 2503/1997, Α' 107).

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης διαβαθμίζονται οι θέσεις του προηγούμενου εδαφίου και καθορίζονται τα καθήκοντά τους.

6. Για τις λοιπές θέσεις προσωπικού, η Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά δύναται να στελεχώνεται με αποσπάσεις μονίμων υπαλλήλων ή υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου από Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης εντός διμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων και με κοινοποίηση στην υπηρεσία του υπαλλήλου και στο αρμόδιο τμήμα περί αποσπάσεων του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

7. Η διάρκεια της απόσπασης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη συνολικά. Είναι δυνατή η παράταση για ισόχρονο διάστημα, εφόσον η σχετική υπηρεσιακή ανάγκη αιτιολογείται επαρκώς. Ο χρόνος υπηρεσίας των αποσπώμενων υπαλλήλων λογίζεται ως χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας. Ο χρόνος υπηρεσίας των προϊσταμένων των Τμημάτων της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά συνηγορεί ως χρόνος άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου Τμήματος.

8. Το τακτικό προσωπικό της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά υπάγεται ως προς την υπηρεσιακή του κατάσταση στην κείμενη νομοθεσία περί δημοσίων υπαλλήλων.

9. Οι πράξεις αποσπάσεων της παρ. 6 του παρόντος άρθρου διενεργούνται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού.

10. Η Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά δύναται να στελεχώνεται και με μετατάξεις υπαλλήλων από Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

11. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ορίζονται η κατανομή του παραπάνω προσωπικού στις υπηρεσιακές μονάδες της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά, τα κριτήρια και η διαδικασία επιλογής αυτού, καθώς και κάθε άλλο θέμα λεπτομερειακού ή τεχνικού χαρακτήρα για την οργάνωση, στελέχωση και λειτουργία της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά.

Άρθρο 48

Δαπάνες

Οι δαπάνες λειτουργίας της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά βαρύνουν τον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Οι αναγκαίες πιστώσεις εγγράφονται κάθε έτος σε Ειδικό Φορέα του Προϋπολογισμού του ως άνω Υπουργείου. Κύριος διατάκτης των πιστώσεων ορίζεται ο Ειδικός Γραμματέας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά, ο οποίος αναλαμβάνει με αποφάσεις του τις σχετικές υποχρεώσεις δαπανών.

Άρθρο 49

Συμβούλιο Εμπειρογνημόνων

1. Συνιστάται Συμβούλιο Εμπειρογνομόνων, το οποίο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αρμόδιο για θέματα Κοινωνικής Αλληλεγγύης, και απαρτίζεται από: (α) τον Ειδικό Γραμματέα Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά, ως Πρόεδρο, (β) τους εκπροσώπους - Σημεία Επαφής των συναρμόδιων για ζητήματα Ρομά Υπουργείων, (γ) τον Συνήγορο του Πολίτη, (δ) έναν εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), (ε) έναν εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ) και (στ) δύο πρόσωπα, που υποδεικνύονται από τις κοινότητες των Ρομά, λόγω της ιδιαίτερης γνώσης και εμπειρίας σε θέματα κοινωνικής ένταξης. Η γραμματειακή υποστήριξη του ως άνω Συμβουλίου παρέχεται από υπαλλήλους του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, όπως ορίζεται στην υπουργική απόφαση του προηγούμενου εδαφίου. Η θητεία των μελών του Συμβουλίου Εμπειρογνομόνων ορίζεται τετραετής.
2. Το Συμβούλιο Εμπειρογνομόνων έχει ως κύριο έργο: (α) την παροχή επιστημονικών στοιχείων και στήριξης μέσω της έρευνας, ανάλυσης και συλλογής στοιχείων και (β) τη σύνταξη συστάσεων με επιδιωκόμενο σκοπό την ανάλυση των ζητημάτων των Ρομά.
3. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται συμπληρωματικώς οι διατάξεις των άρθρων 13, 14 και 15 του ν. 2690/1999 περί Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Α' 45).

Άρθρο 50

Τροποποιούμενες - Καταργούμενες Διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται τυχόν προβλεπόμενες αρμοδιότητες άλλων υπηρεσιών, που με τον παρόντα νόμο ανατίθενται στην Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά.
2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη, που είναι αντίθετη ή ρυθμίζει διαφορετικά τα προβλεπόμενα με τις διατάξεις του παρόντος θέματα.

Κεφάλαιο Γ'

Άρθρο 51

Αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες ασφαλιστικές διατάξεις

1. α. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του αρ. 10 του ν. 3586/2007 (Α' 151) τροποποιείται ως εξής:
«2. Με αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων τους, οι Φ.Κ.Α., στο πλαίσιο αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας τους, έχουν τη δυνατότητα να εκτελούν ή να αναθέτουν σε τρίτους, τις ακόλουθες μελέτες, έργα ή εργασίες:»
β. Η παρ. 3 του αρ. 10 του ν. 3586/2007 (Α' 151) τροποποιείται ως εξής: «3. Οι Φ.Κ.Α. εκτελούν τις εργασίες αξιοποίησης και συντήρησης της ακίνητης περιουσίας τους. Σε περίπτωση κατά την οποία, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας, το Δ.Σ. του Φ.Κ.Α. κρίνει ότι δε διαθέτουν την απαιτούμενη υποδομή, οι Φ.Κ.Α.

δύνανται να συνάπτουν συμφωνίες με τις εταιρίες διαχείρισης και αξιοποίησης ακινήτων, που έχουν γίνει δεκτές από το σύστημα επιλογής της «Εταιρείας Διαχείρισης Επενδυτικών Κεφαλαίων Ταμείων Ασφάλισης Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών» (Ε.Δ.Ε.ΚΤ. Α.Ε.Π.Ε.Υ.), ακολουθώντας τους διαδικαστικούς κανόνες που ορίζονται στο π.δ. 60/2007 (ΦΕΚ 64 Α') και στο παρόν άρθρο. Η επιλογή των συμβαλλομένων στη συμφωνία γίνεται κατ' εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης, τα οποία καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 51 του π.δ. 60/2007 (ΦΕΚ 64 Α'). Οι συμβάσεις για την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των Φ.Κ.Α. συνάπτονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις.»

γ. Η παρ. 7 του αρ. 10 του ν. 3586/2007 (Α'151) απαλείφεται.

δ. Η παρ. 8 του αρ. 10 του ν. 3586/2007 (Α'151) αναριθμείται σε 7 και τροποποιείται ως εξής:

«7. α. Εντός των ορίων που προβλέπονται για τη διεξαγωγή πρόχειρου διαγωνισμού ανά περίπτωση κι εφόσον η συνολική δαπάνη των εργασιών δεν υπερβαίνει το 10% της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου, οι Φ.Κ.Α. ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας και απόφαση του οικείου Δ.Σ. μπορούν να αναθέτουν τις μελέτες, τα έργα και τις εργασίες της παρ. 2 ή σε υπάλληλο μηχανικό ΠΕ ή ΤΕ που υπηρετεί στον Φ.Κ.Α. σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 6 του Π.Δ. 328/1998 (Α'222), ή σε ιδιώτη μηχανικό ή τεχνική εταιρεία κατόπιν υπογραφής σχετικής σύμβασης, σύμφωνα με τις διαδικασίες του ν. 3316/2005 (Α'42) για τις μελέτες και του ν. 3669/2008 (Α'116) για τα έργα.

β. Στην περίπτωση που, εντός των ανωτέρω ορίων (του πρόχειρου διαγωνισμού), η συνολική δαπάνη των εργασιών υπερβαίνει το ποσοστό 10% της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου, απαιτείται επιπρόσθετα και απόφαση του αρμοδίου Υπουργού, η οποία θα εγκρίνει την απόφαση ανάθεσης του οικείου Δ.Σ.

γ. Στην περίπτωση που η συνολική δαπάνη των εργασιών υπερβαίνει τα όρια του πρόχειρου διαγωνισμού ανά περίπτωση, οι Φ.Κ.Α. δύνανται, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας, απόφαση του οικείου Δ.Σ. και έγκριση του αρμοδίου Υπουργού: i. να αναθέτουν τα ανωτέρω έργα και εργασίες στις Τεχνικές τους Υπηρεσίες, στην περίπτωση που διαθέτουν Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, ii. να απευθύνονται σε φορείς του Δημοσίου και του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, που διαθέτουν Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, iii. να απευθύνονται σε θυγατρικές Τραπεζών και iv. να απευθύνονται σε εταιρείες που συμμετέχουν στην Ε.Δ.Ε.Κ.Τ. Α.Ε.Π.Ε.Υ. σε εφαρμογή της παρ. 3. Ειδικότερα, οι Φ.Κ.Α. που διαθέτουν Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, σε περίπτωση ανάθεσης των μελετών, έργων και εργασιών σε τρίτους (περ. ii, iii και iv), πρέπει να τεκμηριώνουν επαρκώς την ανάθεση αυτή.

δ. Ακίνητα Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης μπορούν με απόφαση των Διοικητικών Συμβουλίων τους και έγκριση του Αρμοδίου Υπουργού, να εκμισθώνονται, μόνα ή κατά ομάδες και ενός ή περισσότερων Φορέων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 40, 41 παρ.1 και 2, 42 έως 49 του ΠΔ 715/1979. Με τις αποφάσεις των Δ.Σ. των Φορέων καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό, η χρονική διάρκεια, το ελάχιστο μίσθωμα, οι τυχόν αναγκαίες εργασίες ανακαίνισης, τα αποδεικτικά βιωσιμότητας της επιχείρησης, το ύψος της εγγυήσεως, το οποίο πρέπει να είναι αντίστοιχο της αξίας του ακινήτου και της χρονικής διάρκειας της μίσθωσης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

ε. Για την ανάθεση μελέτης σε τρίτους, ανεξαρτήτως ποσού, απαιτείται έγκριση της απόφασης του οικείου Δ.Σ. από τον αρμόδιο Υπουργό.»

ε. Στο αρ. 10 του ν. 3586/2007 (Α'151) προστίθεται νέα παρ. 8 ως εξής:

«8. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου καθώς και τα άρθρα 6, 9 του ν. 3586/2007 εφαρμόζονται από όλους τους φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.»

στ. Ακίνητα που ανήκουν σε Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης μπορούν να παραχωρούνται σε Υπηρεσίες του Δημοσίου, σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα καθώς και σε λοιπά νομικά πρόσωπα κοινωφελούς ή ανθρωπιστικού χαρακτήρα προς χρήση που θα εξυπηρετεί δημόσιο ή κοινωφελή σκοπό, καθώς και σε φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας. Η παραχώρηση της χρήσης πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που ορίζει τους όρους παραχώρησης, μετά από γνώμη των Διοικητικών Συμβουλίων των Φορέων. Με την ως άνω απόφαση καθορίζονται η διάρκεια της παραχώρησης της χρήσης, οι υποχρεώσεις του φορέα προς τον οποίο γίνεται η παραχώρηση, το τυχόν αντάλλαγμα καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Οι εργασίες διαμόρφωσης, συντήρησης, λειτουργίας, έκδοσης πολεοδομικών ή άλλων αδειών βαρύνουν το φορέα προς τον οποίο γίνεται η παραχώρηση της χρήσης και μπορούν να συμψηφίζονται με το μηνιαίο μίσθωμα κατόπιν απόφασης του ΔΣ του Φορέα που εκμισθώνει.

ζ. Με απόφαση του ΔΣ του ΕΤΑΑ ή του Ε.Φ.Κ.Α., μετά την ένταξή του ΕΤΑΑ σ' αυτόν, μπορεί να προκηρυχθεί πλειοδοτικός διαγωνισμός, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 40, 41 παρ.1 και 2, 42 έως 49 του ΠΔ 715/1979 για την εκμίσθωση του Ξενοδοχείου «ΕΣΠΕΡΙΑ» μετά ή άνευ του κινητού εξοπλισμού του. Ο μη παραχωρούμενος εξοπλισμός μπορεί να διατίθεται για κοινωφελείς σκοπούς. Στην απόφαση του ΔΣ του ΕΤΑΑ ή του ΕΦΚΑ καθορίζεται η χρονική διάρκεια της μίσθωσης, το ελάχιστο μηνιαίο μίσθωμα, οι παρεχόμενες εγγυήσεις και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

η. Για τον προσδιορισμό του μισθώματος των μισθώσεων των προηγούμενων παραγράφων προηγείται εκτίμηση της μισθωτικής αξίας από νόμιμα Πιστοποιημένο Εκτιμητή κατά τις διατάξεις του κεφαλαίου Γ' του Ν.4152/2013, εκ του τηρουμένου στο Υπουργείο Οικονομικών μητρώου.

2. α. Το Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Ενιαίο Κεφάλαιο Αποζημίωσης Φορτοεκφορτωτών» (Ε.Κ.Α.Φ.) που συστήθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4109/2013 (Α' 16) καταργείται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

β. Τα υφιστάμενα Κεφάλαια Αποζημίωσης Φορτοεκφορτωτών (Κ.Α.Φ.), τα οποία έχουν συσταθεί βάσει των διατάξεων της παρ. 7 του άρθρου μόνου του ν. 5167/1931 (Α'222) (άρθρο 11 του π.δ. της 4^{ης} Μαρτίου 1932), του άρθρου 3 του ν. 5944/1933 (Α'387), του άρθρου 5 του ν. 6178/1934 (Α' 214) και του άρθρου 6 του ν.δ. 1254/1949 (Α'288) καταργούνται ή διαλύονται μέχρι την 31-12-2016, εφαρμοζομένων των διατάξεων του άρθρου 48 του ν. 4250/2014 (Α'74).

γ. Οι διατάξεις της παρ. 1Β του άρθρου 74 του ν. 4331/2015 (Α'69) ισχύουν αναλόγως για το προσωπικό των καταργούμενων ή διαλυόμενων με την ανωτέρω παράγραφο Κεφαλαίων Αποζημίωσης Φορτοεκφορτωτών.

δ. Τα αποθεματικά κεφάλαια των καταργούμενων Κ.Α.Φ., μετά την ολοσχερή εξόφληση των υποχρεώσεών τους, τα εναπομείναντα αδιάθετα ποσά των μέχρι σήμερα καταργηθέντων Κ.Α.Φ., καθώς και τα χρηματικά διαθέσιμα των Κ.Α.Φ., τα οποία δεν λειτουργούν, δεν έχουν διαλυθεί ή καταργηθεί και παραμένουν σε τραπεζικούς λογαριασμούς, μεταφέρονται στο Ελληνικό Δημόσιο.

Η κινητή και ακίνητη περιουσία των καταργηθέντων ή καταργούμενων Κ.Α.Φ. περιέρχεται στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και για τη μεταβίβαση της κυριότητας των ακινήτων εκδίδεται διαπιστωτική πράξη με την οποία μεταγράφονται ατελώς στα βιβλία μεταγραφών των οικείων υποθηκοφυλακείων ή κτηματολογικών γραφείων. Οι μεταβιβάσεις αυτές δεν υπόκεινται σε τέλη και δικαιώματα υπέρ του Δημοσίου, Δήμων ή τρίτων.

Το αρχείο των καταργηθέντων ή καταργούμενων με τις διατάξεις του παρόντος νόμου Κ.Α.Φ. διατηρείται και φυλάσσεται στις οικείες Λιμενικές Αρχές ή στις οικείες Υπηρεσίες Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων του Σ.Ε.Π.Ε.

Υφιστάμενες μισθώσεις ακινήτων των διαλυόμενων-καταργούμενων Κ.Α.Φ. λύονται αζημίως το αργότερο μέχρι την 31-12-2016.

ε. Εκκρεμείς δίκες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου δεν επηρεάζουν την κατάργηση των Κ.Α.Φ..

στ. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζεται κάθε θέμα αναγκαίο για την ολοκλήρωση της διάλυσης-κατάργησης των Κ.Α.Φ. που δεν προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 48 του ν. 4250/2014.

ζ. Κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που είναι αντίθετη με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου καταργείται.

3. Το άρθρο 66 του ν. 4144/2013 (ΦΕΚ Α' 88), όπως αυτό ισχύει μετά τη συμπλήρωση του με την παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 4237/2014 (ΦΕΚ Α' 36), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 141 του ν. 4251/2014 (ΦΕΚ Α' 80), με το άρθρο 9 του ν. 4331/2015 (ΦΕΚ Α' 69) και με το άρθρο 55 του ν. 4369/2016 (ΦΕΚ Α' 33), αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις περιπτώσεις λήξης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω αναπηρίας και, εφόσον εκκρεμεί στις υγειονομικές επιτροπές ΚΕ.Π.Α. ιατρική κρίση, χωρίς υπαιτιότητα των ασφαλισμένων, το δικαίωμα συνταξιοδότησης τους λόγω αναπηρίας παρατείνεται για ένα εξάμηνο, με το ίδιο ποσό που ελάμβαναν οι συνταξιούχοι πριν από τη λήξη του δικαιώματος, με την προϋπόθεση ότι για το δικαίωμα αυτό είχαν κριθεί από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή αναπηρίας με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. Εάν μετά τη γνωμάτευση των υγειονομικών επιτροπών ΚΕ.Π.Α., κριθεί ότι αυτοί δεν φέρουν συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας ή φέρουν μικρότερο ποσοστό αναπηρίας από το προγενεστέρως κριθέν, οι αχρεωστήτως καταβληθείσες παροχές αναζητούνται άτοκα, δια συμψηφισμού, με μηνιαία παρακράτηση 20% από τις τυχόν χορηγούμενες συνταξιοδοτικές παροχές, ενώ, στην περίπτωση που δεν χορηγούνται παροχές, αναζητούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε..

Οι ως άνω ρυθμίσεις εφαρμόζονται και για όλα τα επιδόματα που χορηγούνται λόγω αναπηρίας, καθώς και για τις συντάξεις με αιτία την αναπηρία, ενώ, για τον ίδιο χρόνο, παρατείνεται η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη όσων εμπίπτουν στο παρόν άρθρο. Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει αναδρομικά από 1.7.2016 για όλα τα πρόσωπα που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του και λήγει την 31.12.2016.»

4. α. Στο τέλος του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του ν. 3863/2010 (Α' 115), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του ν. 4331/2015 (Α'69), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η Ειδική Επιστημονική Επιτροπή χαρακτηρίζει, αποκλειστικά για τις ανάγκες του ν.2643/1998 (Α'220), ως χρόνιες σωματικές ή πνευματικές ή ψυχικές παθήσεις ή βλάβες που ταυτόχρονα επιφέρουν περιορισμένες δυνατότητες για επαγγελματική απασχόληση, βάσει του Ενιαίου Πίνακα Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας.»

β. Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 7 του Ν. 3863/2010 (Α' 115), όπως προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 4 του Ν. 4331/2015 (Α'69) προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Οι παθήσεις ή βλάβες που έχουν χαρακτηριστεί, αποκλειστικά για τις ανάγκες του ν.2643/1998 (Α'220), ως χρόνιες και ταυτόχρονα επιφέρουσες περιορισμένες δυνατότητες για επαγγελματική απασχόληση αναθεωρούνται κάθε φορά, ύστερα από εισήγηση της Διεύθυνσης Αναπηρίας του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και ύστερα από γνώμη της Ειδικής Επιστημονικής Επιτροπής. Στις προκηρύξεις πλήρωσης θέσεων που διενεργούνται με βάση το ν.2643/1998 λαμβάνονται υπόψη ως παθήσεις ή βλάβες χρόνιες και ταυτόχρονα επιφέρουσες περιορισμένες δυνατότητες για επαγγελματική απασχόληση, οι παθήσεις ή βλάβες που έχουν λάβει τον χαρακτηρισμό αυτόν έως την ημερομηνία έκδοσης των εν λόγω προκηρύξεων.»

5. Η διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 20 του Ν. 2084/1992 (Α' 165), όπως ισχύει, εφαρμόζεται αναλογικά και για κάθε είδους παροχή που καταβάλλεται αχρεωστήτως από τους Φορείς Κύριας και Επικουρικής Ασφάλισης εποπτείας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και από το Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (Ε.Τ.Α.Τ.).

Άρθρο 52

Οργανωτικά θέματα Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εποπτευόμενων Φορέων

1.α. Στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης τίθενται σε λειτουργία τα ακόλουθα συστήματα:

αα) Σύστημα Επιτελικής Παρακολούθησης, (BI Intelligence System) Αποτελεσματικότητας Επιχειρησιακής Λειτουργίας Κεντρικής Υπηρεσίας και Εποπτευόμενων Φορέων του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και αβ) Σύστημα Ενιαίας Ψηφιακής Εξυπηρέτησης Αιτημάτων Πολιτών με την ονομασία «ΑΠΛΟ».

β. Σκοπός του συστήματος Επιτελικής Παρακολούθησης Αποτελεσματικότητας Επιχειρησιακής Λειτουργίας είναι η επιτελική παρακολούθηση της επιχειρησιακής λειτουργίας και απόδοσης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μέσω της συγκέντρωσης, τήρησης και επεξεργασίας δεδομένων, τα οποία είτε συλλέγονται πρωτογενώς (μέσω απευθείας καταγραφής) είτε αντλούνται από υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα, τόσο από εποπτευόμενους φορείς του Υπουργείου, όσο και από τρίτους Φορείς (Ανεξάρτητες

Διοικητικές Αρχές, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Υπηρεσίες άλλων Υπουργείων κ.ά.).

Τα δεδομένα αυτά αφορούν ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά της ανεργίας, της απασχόλησης, της ανασφάλιστης εργασίας, της απασχόλησης αλλοδαπών, των κοινωνικών διακρίσεων, της επαγγελματικής κατάρτισης, των συνταξιούχων, των ασφαλισμένων, των συντάξεων, οικονομικά χαρακτηριστικά των ασφαλιστικών φορέων και άλλα πεδία ενδιαφέροντος του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Το σύστημα ενημερώνεται και από άλλα συστήματα σε σχέση με δεδομένα αρμοδιότητας του Υπουργείου, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων σχετικά με την κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη. Όλοι οι εποπτευόμενοι από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης φορείς υποχρεούνται να συγκεντρώνουν και να στέλνουν, ηλεκτρονικά και σε τακτική βάση, τα δεδομένα που θα τροφοδοτούν το Σύστημα Επιτελικής Παρακολούθησης Αποτελεσματικότητας Επιχειρησιακής Λειτουργίας κατά λόγο αρμοδιότητας.

γ. γα) Σκοπός του συστήματος «ΑΠΛΟ» είναι η προσφορά ψηφιακών υπηρεσιών μιας στάσης προς τους συναλλασσόμενους με το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

γβ) Οι διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 17 του ν. 3899/2010 (Α' 212) όπως τροποποιήθηκαν με την παρ. Ε του άρθρου 138 του μέρους Γ' του κεφαλαίου ΙΣΤ' του ν. 4052/2012 (Α' 41) έχουν ανάλογη εφαρμογή για τις υπηρεσίες που εντάσσονται στις ψηφιακές υπηρεσίες του συστήματος «ΑΠΛΟ».

δ. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζονται θέματα εφαρμογής του άρθρου αυτού, καθώς και ειδικότερα τεχνικά, οργανωτικά ή λεπτομερειακά θέματα που αφορούν τη συγκέντρωση, την αποστολή, την τήρηση, την πρόσβαση και την ασφαλή διαχείριση και επεξεργασία δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης τεχνικών ανωνυμοποίησης για την πλήρη παρεμπόδιση της εξακρίβωσης της ταυτότητας των υποκειμένων των δεδομένων.

2. Στο τέλος της παραγράφου 6 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013 (Α' 88) προστίθεται περίπτωση (δ), ως εξής:

(δ) Οι δαπάνες των κλάδων «ΛΑΕΚ» και «Λογαριασμός Κοινωνικής Πολιτικής» βαρύνουν τους διαχρονικά αποδιδόμενους πόρους στον ΟΑΕΔ για τη χρηματοδότηση τους και καταβάλλονται από τα σχετικά ταμειακά διαθέσιμα, ανεξαρτήτως εάν έχει μεταβιβασθεί από το Ι.Κ.Α. ή τον Ε.Φ.Κ.Α. το ποσό που αντιστοιχεί στις εν λόγω ενιαίες δαπάνες το έτος καταβολής τους.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Αλληλεγγύης, Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών, μπορεί να συνιστώνται Τοπικά Τμήματα Κοινωνικής Επιθεώρησης του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.), χωρίς σύσταση νέων οργανικών θέσεων. Τα Τμήματα αυτά στελεχώνονται με μετακίνηση προσωπικού του ΣΕΠΕ ή του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή άλλων φορέων εποπτείας του Υπουργείου που κατανέμεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Αλληλεγγύης, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

4. Οι περιπτώσεις β' και η' της παρ. 1 του άρθρου 21 του Ν. 3996/2011 (Α'170), αντικαθίστανται ως εξής:

«β. δύο Προϊσταμένους Διευθύνσεων του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.), με τους αναπληρωτές τους,

η. τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ο οποίος αναπληρώνεται από Προϊστάμενο Τμήματος της ίδιας Διεύθυνσης»

5. Η περ. (β) της παρ.2 του άρθρου 9 του ν.2643/1998 (220 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Δύο υπαλλήλους του Ο.Α.Ε.Δ. με βαθμό τουλάχιστον Γ' με τους αναπληρωτές τους»

6. Η περ. (β) της παρ.1 του άρθρου 10 του ν.2643/1998 (220 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Τον εκάστοτε προϊστάμενο της Διεύθυνσης Εφέδρων Πολεμιστών Αγωνιστών Θυμάτων και Αναπήρων Πολέμου (ΔΕΠΑΘΑ) του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, με τον αναπληρωτή του, εφόσον συζητούνται θέματα αναπήρων και θυμάτων πολέμου, αναπήρων πολέμου αμάχου πληθυσμού, αναπήρων και θυμάτων ειρηνικής περιόδου, αντιστασιακών ως και των τέκνων όλων των προαναφερθεισών κατηγοριών ή έναν ανώτερο υπάλληλο του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, στις λοιπές περιπτώσεις, με τους αναπληρωτές τους.»

7. Όπου δεν λειτουργεί υπηρεσία του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) και δεν υφίσταται προγραμματική σύμβαση περί ανάθεσης υπηρεσιών ανταποκριτή από τον ΟΑΕΔ σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), οι σχετικές υπηρεσίες μπορούν να ανατεθούν σε Γραφεία Κοινωνικής Ασφάλισης που υπάγονται σε Υποκαταστήματα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Για την ανάθεση των υπηρεσιών του προηγούμενου εδαφίου, συνάπτεται προγραμματική σύμβαση μεταξύ του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και του ΟΑΕΔ.

8. Στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ συνιστώνται 2 (δύο) προσωποπαγείς θέσεις με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου σε εκτέλεση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, ως εξής:

- 1 (μια) προσωποπαγής θέση με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατηγορίας ΤΕ Διοικητικού- Λογιστικού.
- 1 (μια) προσωποπαγής θέση με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατηγορίας ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται το χρονικό σημείο σύστασης των ανωτέρω θέσεων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Οι θέσεις αυτές καταργούνται μόλις κενωθούν με οποιονδήποτε τρόπο.

Άρθρο 53

Εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.), ως καθολικού διαδόχου των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης

1. α) Ο Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) θα χρηματοδοτηθεί από τον Κρατικό Προϋπολογισμό τα οικονομικά έτη 2016 και 2017 για την εξόφληση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του, όπως αυτές είχαν διαμορφωθεί στις 30.04.2016, προς τα φαρμακεία, λοιπούς συμβεβλημένους

ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας (ιατρούς, κλινικές, διαγνωστικά κέντρα, εργαστήρια κλπ) με τους οποίους έχει συνάψει σχετικές συμβάσεις, που οφείλει ως καθολικός διάδοχος των ασφαλιστικών ταμείων.

β) Ως ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ε.Ο.Π.Υ.Υ νοούνται εκείνες που αφορούν τα πριν τις 31-12-2012 έτη και για τις οποίες έχουν εκδοθεί τα προβλεπόμενα κατά περίπτωση παραστατικά στοιχεία και οι οποίες δεν έχουν εκκαθαριστεί.

2. Α. Το ποσοστό έκπτωσης που αφορά τις οφειλές, προ ΦΠΑ, του Ε.Ο.Π.Υ.Υ προς τους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας καθορίζεται ως ακολούθως:
    - α. Διαγνωστικά Κέντρα – Εργαστήρια:
      - i) Για ποσό μηνιαίας οφειλής μέχρι 15.000 ευρώ ποσοστό έκπτωσης 5%
      - ii) Για ποσό μηνιαίας οφειλής πάνω από 15.000 ευρώ ποσοστό έκπτωσης 10%
    - β. Ιδιωτικές Κλινικές, Κέντρα Αποθεραπείας και Αποκατάστασης, Μονάδες Χρόνιας Αιμοκάθαρσης για δαπάνες Νοσηλείας ποσοστό έκπτωσης 10%
    - γ. Συμβεβλημένοι Ιδιώτες Ιατροί:
      - i) Για ποσό μηνιαίας οφειλής μέχρι 4.000 ευρώ ποσοστό έκπτωσης 5%
      - ii) Για ποσό μηνιαίας οφειλής πάνω από 4.000 ευρώ ποσοστό έκπτωσης 10%
    - δ. Προμηθευτές Υγειονομικού και λοιπού υλικού ποσοστό έκπτωσης 25%, για δαπάνες ειδικών νοσοκομειακών υλικών (υλικά λαπαροτομίας, ορθοπεδικά υλικά, καρδιοεπεμβατικά, ενδοφακοί, επιθέματα μαστού, υλικά αγγειοπλαστικής κ.α.):
    - ε. Συμβεβλημένοι λοιποί πάροχοι υπηρεσιών υγείας (φυσιοθεραπευτές, λογοθεραπευτές κ.λ.π.) ποσοστό έκπτωσης 5%
    - στ. Φαρμακευτικές εταιρείες ποσοστό έκπτωσης 8%
    - ζ. Φαρμακεία ποσοστό 3,5%
  - Β. Για τις λοιπές ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις που προκύπτουν από υπόλοιπο λόγω πληρωμής προκαταβολής, αυτές θα εξοφληθούν με έκπτωση 45% επί της συναλλακτικής αξίας (αξία παραστατικού στοιχείο προ Φ.Π.Α.) του απομένοντος (μετά την αφαίρεση της προκαταβολής) υπολοίπου.
  - Γ. Οι οφειλές προς ασθενείς ασφαλισμένους και οι οφειλές προς τους ως άνω παρόχους που έχουν εκκαθαριστεί θα εξοφληθούν από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. στο 100%.
3. Οι οφειλές θα εξοφληθούν άμεσα με την έκδοση χρηματικού εντάλματος ύστερα από πρόχειρο λογιστικό έλεγχο που θα διενεργηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ή των φορέων των οποίων ο Κλάδος Υγείας μεταφέρθηκε στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και εφόσον:
    - α) παρασχεθεί η κατά περίπτωση αναφερόμενη έκπτωση εκ μέρους του δικαιούχου – παρόχου με την προσκόμιση στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. πιστωτικού τιμολογίου,
    - β) υποβληθεί υπεύθυνη δήλωση εκ μέρους του δικαιούχου – παρόχου, στην οποία ρητά αναφέρεται ότι αποδέχεται τη ρύθμιση αυτή και παραιτείται

από οποιαδήποτε άλλη αξίωση και ένδικο μέσο, συμπεριλαμβανομένων και των τόκων υπερημερίας.

γ) προσκομισθεί φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα (ΙΚΑ και ΕΤΑΑ/Τομείς Υγειονομικών) ή βεβαίωση οφειλής. Στην περίπτωση που προσκομίζεται από τον πάροχο βεβαίωσης οφειλής, θα παρακρατείται από την αρμόδια υπηρεσία το ποσό αυτής και θα αποδίδεται στο Δημόσιο ή στο Ασφαλιστικό Ταμείο, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Η διαδικασία για την εξόφληση των ως άνω οφειλών θα έχει ως εξής: Το ποσό που προκύπτει ως εναπομένουσα οφειλή του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., ύστερα από την εφαρμογή των εκπτώσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 2 του παρόντος, εξοφλείται με την έκδοση σχετικών χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής σύμφωνα με τις ισχύουσες δημοσιολογιστικές διατάξεις. Το ανωτέρω ποσό δύναται να καταβάλλεται στους δικαιούχους της παραγράφου 1 ως προκαταβολή μετά την κατά νόμο αφαίρεση κρατήσεων ακόμα και στις περιπτώσεις εκείνες που από το λογιστικό κανονισμό των φορέων δεν προβλέπεται η δυνατότητα προκαταβολής. Η καταβολή αφορά στο σύνολο του πληρωτέου ποσού και γίνεται με έκδοση χρηματικού εντάλματος ύστερα από πρόχειρο λογιστικό έλεγχο, που διενεργείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ή των φορέων των οποίων ο κλάδος υγείας μεταφέρθηκε στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.. Κατά τον ανωτέρω έλεγχο διαπιστώνεται η ύπαρξη σύμβασης, παραστατικών και η διενέργεια των κατά νόμο υπέρ τρίτων κρατήσεων, στα δε χρηματικά εντάλματα πληρωμής επισυνάπτονται οι καταστάσεις των δικαιούχων, οι αριθμοί των πράξεων προσωρινής εκκαθάρισης δαπάνης, καθώς και η επισημειωτική πράξη για τη διενέργεια πρόχειρου λογιστικού ελέγχου. Εάν, μετά τη χορήγηση της προκαταβολής κατά τον έλεγχο και την εκκαθάριση των δαπανών, από τους φορείς που διενήργησαν τον κατά περίπτωση πρόχειρο λογιστικό έλεγχο, προκύψει οφειλόμενο ποσό μικρότερο του προ καταβληθέντος, η διαφορά παρακρατείται από τους επόμενους λογαριασμούς των προμηθευτών της παραγράφου 1. Σε περίπτωση μη υποβολής νεότερου λογαριασμού εντός τριμήνου από την εκκαθάριση, η διαφορά αναζητείται από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. κατά τις διατάξεις περί αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών. Οι οφειλές της παραγράφου 1, πλην φαρμακοποιών, δύνανται να εκκαθαρίζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 90 παρ. 7 του Ν. 4368/2015.

4. Η εξόφληση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του Οργανισμού που πραγματοποιείται από Φ.Κ.Α. των οποίων οι κλάδοι υγείας εντάχθηκαν στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 29 παρ. 10 του Ν. 3918/2011, όπως ισχύει, διενεργείται το αργότερο έως 30.06.2017. Σε περίπτωση παράλειψης της εξόφλησης των ανωτέρω υποχρεώσεων από τους Φ.Κ.Α μέχρι την ως άνω ημερομηνία και επιστροφής των αδιάθετων υπολοίπων στο ΓΛΚ, οι εναπομείνουσες υποχρεώσεις βαρύνουν τον προϋπολογισμό του οικείου Φ.Κ.Α.
5. Μετά την κατά τα ανωτέρω εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών αποσβήνεται κάθε απαίτηση των δικαιούχων κατά του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. , ο οποίος όμως διατηρεί το δικαίωμα οριστικού ελέγχου και εκκαθάρισης των υποβληθέντων λογαριασμών και καταλογισμού κάθε ποσού που τυχόν καταβλήθηκε αχρεωστήτως. Η αποδοχή της ρύθμισης από τους δικαιούχους συντελείται με την υποβολή σχετικής υπεύθυνης δήλωσης εκ μέρους του

δικαιούχου - παρόχου που κατατίθεται στην αρμόδια Υπηρεσία του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ή των φορέων των οποίων ο κλάδος υγείας μεταφέρθηκε στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

6. α. Από την εφαρμογή του παρόντος εξαιρούνται οι συμβεβλημένοι πάροχοι που έχουν υπαχθεί στη διαδικασία του άρθρου 100 παρ. 6 του ν. 4172/2013 (Α'167).

β. Το άρθρο 34 του ν.4038/2012 (Α'14), όπως ισχύει, καταργείται.

Άρθρο 54 **Προσαρμογή ορίων ηλικίας**

Όπου στις παραγράφους 6 και 7 του άρθρου 74 του νόμου 3863/2010 (Α'115), ως ισχύει, αναφέρεται το πλαίσιο ηλικίας «55 έως 64 ετών», αυτό αντικαθίσταται με «55 έως 67 ετών».

Μέρος τρίτο **Διατάξεις αρμοδιότητας του Οργανισμού** **Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.)**

Άρθρο 55 **Κοινόχρηστοι χώροι οικισμών τέως ΟΕΚ**

1. Όταν σε Οικοδομικά τετράγωνα (Ο.Τ.) οικισμών του τέως ΟΕΚ έχουν κατασκευαστεί νόμιμα παιδικές χαρές και οι χώροι στους οποίους βρίσκονται αυτές οι παιδικές χαρές δεν είναι δυνατόν να παραχωρηθούν κατά κυριότητα στους οικείους κάθε φορά Δήμους, χωρίς να θίγεται η νομιμότητα της σύστασης των καθέτων ιδιοκτησιών στα ως άνω ο.τ., η αρμοδιότητα για τη λειτουργία και τη συντήρηση των εν λόγω παιδικών χαρών ανατίθεται με το παρόν στους οικείους κάθε φορά Δήμους.
2. Οι δημόσιοι και κοινόχρηστοι χώροι που περιβάλλουν ή περικλείονται στους οικισμούς του τ. ΟΕΚ/ΟΑΕΔ και που δεν ανήκουν στους οικείους κάθε φορά Δήμους, παραχωρούνται αυτοδικαίως κατά κυριότητα στους ανωτέρω Δήμους.

Άρθρο 56 **Απλούστευση της διοικητικής διαδικασίας για την επιδότηση** **ξενοδοχοϋπαλλήλων**

Η παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 1545/1985 (Α' 91) τροποποιείται και αναδιατυπώνεται ως εξής:

«Ο ΟΑΕΔ μπορεί να επιχορηγεί ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που λειτουργούν εποχιακά, εφόσον συνεχίζουν την απασχόληση εργαζομένων και κατά την περίοδο περιορισμού ή αναστολής της δραστηριότητάς τους.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που εκδίδεται μετά από γνώμη του Δ.Σ. του ΟΑΕΔ, καθορίζονται οι δικαιούχοι, οι όροι και οι προϋποθέσεις, η διαδικασία, το ποσό της επιχορήγησης, και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την επιχορήγηση.

Οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις υποβάλλουν σχετική αίτηση στον ΟΑΕΔ, ο οποίος ανάλογα με την περιοχή που λειτουργούν, τον αριθμό του προσωπικού που απασχολούν, την κατηγορία στην οποία υπάγονται και άλλα συναφή κριτήρια, συμπεριλαμβανομένων και των αναγκών της αγοράς εργασίας, καταρτίζει πίνακα των επιχειρήσεων που κρίνει ότι πρέπει να επιχορηγηθούν. Η αρμόδια Υπηρεσία/Όργανο του ΟΑΕΔ, με βάση την ανωτέρω υπουργική απόφαση και ύστερα από σχετικό έλεγχο προβαίνει στην έκδοση σχετικής εγκριτικής απόφασης για την καταβολή της επιχορήγησης.

Το ύψος της επιχορήγησης δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από τα ποσά των επιδομάτων ανεργίας που θα κατέβαλλε ο ΟΑΕΔ στους εργαζόμενους στην επιχείρηση, αν έπαυαν να απασχολούνται κατά τη διάρκεια του περιορισμού ή της αναστολής της δραστηριότητας της επιχείρησης.».

Άρθρο 57

Βελτίωση των μεθόδων ένταξης των ανέργων στην αγορά εργασίας

Το άρθρο 30 του Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ Α'88) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 30

Μέτρα για την αποτελεσματικότερη ένταξη / επανένταξη των ανέργων στην αγορά εργασίας

1. Κάτοχοι άδειας ασκήσεως επαγγέλματος, ασφαλισμένοι ή μη σε οικεία ασφαλιστικά ταμεία, που δεν ασκούν ελευθέριο ή άλλο επάγγελμα, μπορούν να εγγράφονται ως άνεργοι στο μητρώο ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ.
2. Άνεργοι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ, που προτίθενται να συμμετάσχουν σε πρόγραμμα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης, παραμένουν εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ και ο χρόνος εκπαίδευσής τους ή επαγγελματικής κατάρτισής τους μετράται ως χρόνος ανεργίας εφόσον: α) είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων τουλάχιστον επί τετράμηνο πριν από την υπαγωγή τους στο ως άνω πρόγραμμα, β) δηλώσουν τα στοιχεία του προγράμματος αυτού στον ΟΑΕΔ πριν από την έναρξή του και γ) έχουν παρέλθει τουλάχιστον πέντε (5) ημερολογιακά έτη από το πέρας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής τους σε πρόγραμμα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης. Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους ή της επαγγελματικής κατάρτισής τους, έχουν τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους λοιπούς εγγεγραμμένους στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ.
3. Οι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ επιδοτούμενοι άνεργοι, που συμμετέχουν σε επιδοτούμενα προγράμματα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης, για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο συντρέχουν οι προϋποθέσεις λήψης και των δύο επιδοτήσεων δικαιούνται να λαμβάνουν και

το επίδομα ανεργίας, εφόσον τηρούν και πληρούν τις προϋποθέσεις α), β) και γ) της προηγούμενης παραγράφου.

4. Η περίπτωση γ' της παρ. 2 του άρθρου 3 του Ν. 1545/1985 (ΦΕΚ Α'91) καταργείται.
5. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Α.Ε.Δ., καθορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των ανέργων που εγγράφονται στα μητρώα του Οργανισμού και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου».

Άρθρο 58 **Μεταβατική διάταξη**

Άνεργοι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ, που συμμετείχαν σε προγράμματα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, διατηρούν συνυπολογιζόμενο το χρόνο παρακολούθησης όλων των ως άνω προγραμμάτων στο χρόνο ανεργίας τους και κρατούν τυχόν ποσό επιδόματος ανεργίας που τους καταβλήθηκε κατά τη χρονικό περίοδο παρακολούθησης των ως άνω προγραμμάτων, εφόσον εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος δηλώσουν στον ΟΑΕΔ τα πλήρη στοιχεία όλων των προγραμμάτων που έχουν παρακολουθήσει.

Άρθρο 59 **Ερμηνευτική διάταξη της παρ. 4 άρθρου 67 Ν. 3518/2006 (ΦΕΚ Α' 272)**

Η αληθής έννοια των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 67 Ν. 3518/2007 είναι ότι οι εκπαιδευτικοί που προσλαμβάνονται από τον Ο.Α.Ε.Δ. ως προσωρινοί αναπληρωτές από τους ίδιους πίνακες, από τους οποίους προσλαμβάνονται οι ωρομίσθιοι της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του Ν. 2336/1995 (ΦΕΚ Α'189), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του Ν. 2643/1998 (ΦΕΚ Α'220) και ισχύει, όσον αφορά την πρόσληψή τους διέπονται από το ίδιο νομικό καθεστώς, το οποίο διέπει τους ως άνω ωρομίσθιους.

Άρθρο 60 **Ρυθμίσεις προσωπικού Ο.Α.Ε.Δ.**

1. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3996/2011, αντικαθίσταται ως εξής: «Το ως άνω μετατασσόμενο προσωπικό του κλάδου ΔΕ Εμπειροτεχνιτών του εκπαιδευτικού προσωπικού εντάσσεται σε αντίστοιχο κλάδο ΥΕ ή ΔΕ του Διοικητικού ή του Τεχνικού Προσωπικού, σύμφωνα με τους Τίτλους Σπουδών που κατέχει».
2. Η περίπτωση α) της παρ. 3 του άρθρου 68 του ν. 3996/2011, αντικαθίσταται ως εξής: «α) Ως πλεονάζον εκπαιδευτικό προσωπικό θεωρείται εκείνο του κλάδου ΔΕ Εμπειροτεχνιτών, που υπηρετεί σε εκπαιδευτικές μονάδες του Οργανισμού και η ειδικότητα με την οποία υπηρετεί βρίσκεται σε αναντιστοιχία με την εκπαιδευτική πολιτική του Οργανισμού και ως εκ τούτου δεν παρέχει σε αυτές εκπαιδευτικό έργο».

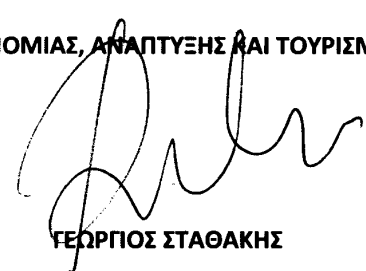

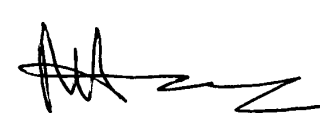
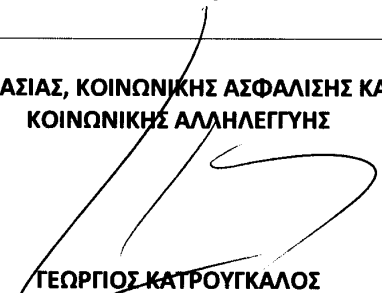
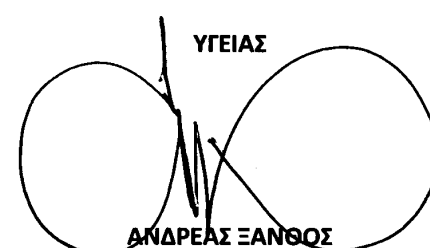
3. Στο άρθρο 68 του ν. 3996/2011 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής: «Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται οι ειδικότητες του κλάδου ΔΕ Εμπειροτεχνιτών εκπαιδευτικού προσωπικού προς μετάταξη, οι αντίστοιχες Εκπαιδευτικές, Διοικητικές ή Τεχνικές Υπηρεσίες, στις οποίες δύνανται να μεταταγούν, καθώς και οι προϋποθέσεις της μετάταξης».

Άρθρο 61
Έναρξη ισχύος

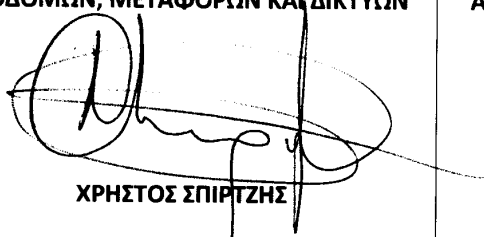
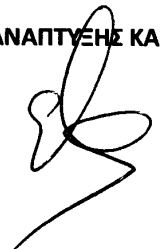
Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από την ημερομηνία της δημοσίευσης του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις.-

Αθήνα 6/10/2016

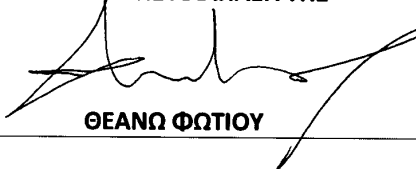

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

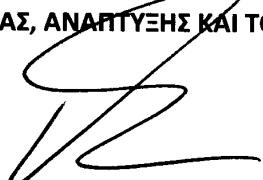
<p>ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ</p> <p>ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ</p>	<p>ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ</p> <p>ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ</p>
<p>ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ</p> <p>ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ</p>	<p>ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ</p> <p>ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ</p>
<p>ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ</p> <p>ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ</p>	<p>ΥΓΕΙΑΣ</p> <p>ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ</p>

<p>ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ</p> <p>ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ</p>	<p>ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ</p> <p>ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ</p>
<p>ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ</p> <p>ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ</p>	<p>ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ</p> <p>ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ</p>

ΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

<p>ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ</p> <p>ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ</p>	<p>ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ</p> <p>ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ</p>
<p>ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ</p> <p>ΟΥΡΑΝΙΑ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ</p>	<p>ΥΓΕΙΑΣ</p> <p>ΠΑΥΛΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ</p>
<p>ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ</p> <p>ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ</p>	

<p>Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ</p> <p>ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ</p>
--